

pén

... v krbüli živén!

VESTNIKOV
MESEČNIK

četrtek,
28. marca,
2002,

84. številka

Uživajte v pomladi in praznikih! Naslednji Pén boste držali v rokah 25. aprila, ko se bo spet praznovalo.

»Lojzka je živa kot srebro!«

Tako je ves očaran vzkliknil član slovenske pevske estrade IVO RADIN, ko ga je iz objema spustila naša sodelavka FRANCKA. Na radgonski prireditvi show-masterja Geze se je namreč razživela in z vrlim lvom odplesala ples - ni bil račji pa tudi medvedji ne. Tisti pentutarji, ki so jo videli, trdijo, da ni samo živahno poplesovala, pač pa je tudi z obilo posluha pritegnila vsakemu refrenu.

Lojzka, zakoj si si ga vzéjla?

BONAČIČ se vrača!

TUTA TUT

Ma dí si bija?

Zadnji uspehi žogobrcarjev prvega med regijskimi NK-ji so privabili v mesto ob Ledavi gospoda, ki je doma v veliko toplejših krajih z veliko svetlejšo nogometno tradicijo. Čeprav je že bil pri nas kot trener, je LUKA BONAČIČ tokrat prispel v MURSKO SOBOTO kot tečajnik. Udeležil se bo 6-dnevnega seminarja z naslovom »KAKO URAVNAVATI JAVNE NASTOPE IN LASTEN TEMPERAMENT V LUČI TRENDOV NOGOMETA 21. STOLETJA V JUGOVZHODNI EVROPI«. Predavatelj bo sedanji prvi mož stroke v Muri, MILAN KOBLENCER. Ali se bosta ob Bonačiču udeležila tečaja tudi Z. C. KRANJČAR in D. D. SAVIČ, Pentute ne poročajo.

OKUPACIJA V DVEH SLIKAH!!!

Čup, čup!

Eno najhitreje rastočih slovenskih zdravilišč, MORAVSKE TOPLICE, se pojavlja celo v najresnejših poslovnih pogovorih kot možen kupec turističnega dela RADENSKE. Pentute so ugotovile, da bodo iz M. Toplic v Radence preselili predvsem svoje perutninske goste - race in labodi so namreč doslej mirno čofotali po TERMAH 3000, ko bo opravljena transakcija, pa bodo bojda uživale v radenskem kopališču!

boheg

GORNJI PETROVCI

ŽALUJEJO

Mura, Mura, globoka si voda ti ...

Prav nič pentutarsko, ampak čisto zares. Čeprav so zastavo na zdaj že nekdanji MURIN obrat v GORNJIH PETROVCIH obesili malo v šali, je šlo tudi za veliko pelina. Čeprav bi bili vsi najbolj veseli, če bi tovarna na vasi lahko ostala, pa kruti svet kapitalistične ekonomije narekuje drugače. Morda pa spet nekoč, nekje, v kakšnih boljših časih!

boheg

Janica Kostelić

zaprosila za SLO-državljanstvo!

Dama, ki je kot mladenka že postala legenda, saj je na enih olimpijskih igrah osvojila toliko zlatih medalj, kot jih nekatere države ne morejo v vsej svoji zgodovini, je globoka hvaležna Regiji. Uspehov namreč ne bi bilo, če se hrvaška alpska smučarka JANICA KOSTELIĆ pred velikim tekmovanjem ne bi zdravila in dala masirati v naših MORAVSKIH TOPLICAH. Janica je znana kot lepo vzgojeno, skromno dekle, zato je takoj po ameriških igrah odpotovala nazaj v občino F. Cipota in se lastnoustno zahvalila za požrtvovalnost vseh, ki so v zdravilišču skrbeli zanjo.

Pentute so iz skrivnih (in nezanesljivih) virov celo izvedele, da je pripravljena zaprositi za naše državljanstvo. V Moravskih Toplicah še razmišljajo, ali bi ji podelili slovensko ali kar prekmursko.

frbo

*Ja-ni-ce,
Prek-mur-ko!*

SENSATION

V kartah piše »ljubim te!«

Znaš ka bou?

Znaš ka znan!

POSLANCI IN VEDEŽEVALKE

Nekateri že vedo, kam (in predvsem kdaj in kako) se je treba obrniti za prave informacije. Priložnost, ki se je ponudila poslancu GEZI DŽUBANU, je bila enkratna. Seveda jo je vrli mož izkoristil in postavno »šlogarco« povprašal, kaj ga čaka v prihodnosti. Na zasebni ravni mu je obljubila ljubezen in spoštovanje (to je čisto v redu), na službeni pa 12-urna zasedanja vse do poletja vsak dan (to je malo manj v redu).

zabar

*En dva tri, pa
povej število TI!*

Nasvidenje spet na tleh

Žal je šlo tudi v tretje

Lično izdelano pozdravno tablo, ki so jo domačini iz NORŠINEC postavili pred vhodom v svoj kraj iz soboške smeri, je že tretjič doletela enaka usoda. Vsa-kokrat je vanjo trčil avtomobilist (ne ve se, ali vedno isti, vsekakor pa so bili vozniki vedno enako »uspešni«, saj se je tabla podrla). Tabla stoji za ostrim ovinkom in očitno bo potreben tehten pentutarski premislek za drugo (varnejšo) lokacijo.

zabar

*F štro
tudi ide?*

Schnell v NATO!

Slovenija, majhna in privlačna, ni »zdrava«, če ni vsaj nekoliko ogrožena. Tako smo ljubki, da nas, preprosto rečeno, vsi hočejo. Predvsem obmejni predeli so v nevarnosti, tako tudi DOBROVNIK - občina, ki je domovanje našega pentutarskega dopisnika, kar pomeni, da na teh straneh Dobrovničani gostujejo večkrat. Pa nič hudega!

No, in po ogroženem Dobrovniku se že vozijo »primerki«, ki spominjajo na preteklost.

Menda agitirajo za hiter vstop SLO v NATO (tam nas komaj čakajo). Dobrovničani pa še niso čisto prepričani. Vsa! ne vsi!

frbo

*Vej pa tou je
JOŽI s prdašon!*

POZVAČINSKI NAGOVOR

SPOŠTUVANI SVATJE, SPOŠTUVANA SVATBA, PA FSI ŠTERI STE OD NAŠIJO POJOUČIJO SLAVLJENCOF SE POZVANI V ETO NAŠO LEJPO DOLINO.

VSI MIJ, ŠTERI SMO MED VAS PRIŠLI, SMO GLOBOKO ZAVORVANI, KA STE NA TOU GOSTUOVANJE PRIŠLI V LUBEZNI INO SPOŠTUVANJI DO NAŠIJO POJOUČIJO SNEJ, PA MLADOŽENCOF. NAŠI LUBLJENCI DO GNJES SVOJIN LUBJIN FTIČICAN ZVSTOUBO OBEČALI, PA NJIN ZATOU LEJPE NOUTE ŽVRGOLUJEJO.

Ivan Maučec iz Beltinec je prepričan, da se ptički v našem koncu ženijo na valentinovo, ko narava požene prve sokove v korenine in ko srca zaljubljenih, tudi tista v ptičjih nederjih, začnejo glasneje in hitreje udarjati. In prva ptičja misel, ki jo je Ivan kot velik ljubitelj ptic začutil, je njihova želja po zahvali ljudem za pomoč v zimskem času, ko so nastavljali krmilnice s hrano. Njihovemu klicu se je odzval z organiziranjem FTIČJEGA GOSTUOVANJA, ki pa v njegovem programu ne izzveni kot enostranska zahvala. Tudi ljudje pticam veliko dolgujemo - od pomladi do jeseni nam brezplačno žgolijo od ranega jutra do poznega večera. Gostovanje je vsako leto v drugem kraju, vedno v znamenju lepih misli, petja in glasbe.

SINICA svojemu kumu pravi:

Kuma, mogleu boš se fejst potrudjiti, ka boš lejko prejk plouta skočo, kak sinica z veje na vejo. Pa tak lipou zaspejvati pa pomlad zvati, kak tou delajo sinijčke. Svoje gnejzdo pa moreš jako dobro paziti, pa vse grdobe kraj nagnati, ka ti ne bi tvor rod zavrgli, tvojo ftičico pa inan odgnali.

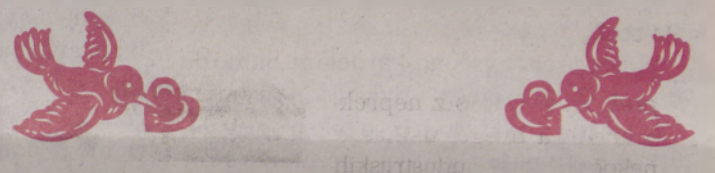
Darove, ki jih imajo v naročju obiskovalci lanskoletnega gostovanja v Beltincih, so ptiči prinesli v zahvalo za hrano pozimi in za spomladansko nastavljanje gnezdilnic in jih namenili kumom oziroma botrom, da bi jim tudi v prihodnje stali ob strani. Glavnima obrednikoma Ivanu Maučecu in Francu Novaku je pomagal dolga leta s harmoniko in petjem Ludvik Šuklar iz Gančan.

PTIČKI SE ŽENIJO NA VALENTINOVO, da ne bi živeli v grehu.

Posnetka sta nastala na Gregorjevo, 12. marca, za katerega tudi velja, da je to dan, ko se ptički ženijo. Ivan Maučec trdi, da je v naših krajih to že čas, ko je ptičkom narava naložila množico opravil, na prvem mestu skrb za novo generacijo, kar pa bi bilo brez *gostovanja* ob pravem času lahko greh. V naših krajih je okrog gregorjevega res že vse v zelenju, na Gorenjskem pa se narava komaj začne prebujati in ptički imajo čas za snubljenje in ženitovanje ... Ivan pa z učenci osnovne šole v Odrancih že preverja, ali je z gnezdilnicami vse v redu.

SLAVČEK pa svojemu kumu pravi:

Kuma, meu boš veliko čast pa ponos, ka boš lejko cejlo leto skrho za slavčke in slavičice ino njujvo potomstvo. Njujvo ime pa nosi ftičarsko društvo, štero gnes gostovanje služi. Kuma, tou boš meu jako dobro poplačano. Cejlo leto boš njujve lejpe vijže za šenki poslujšao.

Letos so imeli ptički svoje *gostovanje* v Dolini. Prišlo je veliko svatov in *kumovske* podpore ptičkom niso odrekli.

Ženitev ptic sta tudi letos opravila in dala *tanače kumom* oziroma botrom Ivan Maučec in Franc Novak, na harmoniko pa ju je pri njunem po ptičje ubranem petju spremljal Viktor Tkalec. Ptički so se zares oženili in zbranim številčen zarod obljubili.

Ljudje smo kot ptice –

brez svobode ne znamo leteti, živeti

Milica Makoter, podjetnica s Cvena, ki jo je spoznalo sodišče v Murški Soboti za krivo napeljevanja k umoru pokojnega moža in poskusu umora sina, preživlja v priporu v Mariboru že petnajsti mesec. Proces, ki je polnil slovenske medije kot le malokateri doslej, je dodobra razburkal javnost, razgalil življenje Makoterjevih in obsodil Milico Makoter na trideset let zapora. Milica se z obsodbo ni sprjaznila, dana je pritožba in v teh dneh bo obravnavana na Višjem sodišču v Mariboru.

Kako preživljate dneve v priporu?

»Zavedam se, da sem v priporu, da se moram držati pravil. Tu sem od 21. decembra 2000, prostost pa mi je bila odvzeta 19. decembra. Takrat so prišli v pisarno štirje kriminalisti in me odpeljali na pogovor, ki je trajal 56 ur, od tam pa naravnost sem, kjer sem še danes. Kako preživljam dneve? Težko. Bila sem zelo energična, v podjetju sem imela izredno razgibano življenje. Zdaj preživljam dneve in noči v eni sobici, dnevno imam dovoljen dveurni sprehod, ponavadi zjutraj, sama pa to omejim na eno uro. In to je vse, kar grem iz sobe. Vesela sem, da so mi v zadnjem času dovolili vsaj malo zaposlitve, da se zamotim. Dobila sem delo v pralnici, malo likam ali koga nadomeščam. Glejte, vse življenje sem bila navajena delati, brezdelja ne poznam, zato mi to veliko pomeni. Tako dan hitreje mine.«

Pa res?

»Meni je čisto vseeno, kaj delam. Samo da delam. Delala sem vse življenje in nič mi ni bilo težko narediti, tudi če je bilo treba vzeti v roke metlo ali karkoli. Poglejte, tudi za svoje zaposlene v podjetju sem nekaj let sama kuhala in za njimi pospravljala. S priporom mi je bilo vzeto delo, delo pa je moje življenje.«

In kako to občutite?

»Imam zelo veliko podporo svojcev, oglašajo se poslovni partnerji iz domovine in tujine. Poglejte, tu je cela mapa pošte, s katero me bodrijo znani in neznani. Dajejo mi moralno podporo in upajo, da pridem hitro domov. To me drži pokonci. Prvo pismo sem dobila že šesti dan pripora, to je bila čestitka za novo leto, ko se pravzaprav še nisem zavedala, kaj se z mano dogaja, zakaj sem tu. Javnost v Sloveniji je pač zainteresirana za primer, saj je bil ves čas tudi medijsko zelo podprt. Bila sem kar znana podjetnica, in ko koga takšnega zaprejo, je to pač bum. Mene je najbolj motil javni linč, tisto prvo mnenje javnosti o dogodku in meni. Sicer se je mnenje hitro popravilo, na meni pa je pustilo posledice. Poglejte sedaj

ta pisma – polna so zaupanja vame. Ne veš, kaj bi si mislil. Odgovarjam na vsa pisma, tudi neznanim piscem. In poskušam odgovoriti objektivno. Prva obsodba pa je tu, takšna, kot je, ni kaj.«

Se z njo strinjate?

»Ne, nikoli se nisem, s tem se ne morem sprjazniti. In nikoli se ne bom. Če te nekdo po krivem obsodi, je to nekaj najtežjega, kar se ti lahko zgodi v življenju. Odzamejo ti prostost, ki je državljanska pravica, na katero si najbolj občutljiv in na katero tudi najbolj odreagiráš.«

Kaj boste storili oziroma ste že storili?

»Pritožili smo se, konec marca ali v začetku aprila pričakujem obravnavo na Višjem sodišču v Mariboru.«

Kaj pričakujete od te obravnave?

»Pričakujem, da bo sodba razveljavljena in vrnjena v ponovno sojenje. Meni obramba pravzaprav ni bila dovoljena, v glavnem se je vse zavrnilo, niso mi pustili obrambnih razlag. Proti meni ni bilo nobenega materialnega dokaza. Mene so obsodili tako ...«

Kljub priporu podjetje še vedno vodite?

»Hvaležna sem sodelavcem, prihajajo vsak teden, prinašajo svežo dokumentacijo, tako da sem na tekočem. Komuniciram s firmo, s svojimi ljudmi, ne sicer tako, kot bi želela, vendar ...«

Je vaša obsodba vplivala na poslovanje firme?

»Na imidž že, na poslovanje pa ne. Pravzaprav so se naši poslovni partnerji odzvali pozitivno, pomagati želijo na razne načine. Poznajo me, vedo, kdo sem, kaj delam, kakšna sem kot poslovna ženska. Nikakor ne morejo verjeti, da sem v priporu in da bi bila sposobna storiti to, za kar sem obsojena. Ves čas obstoja podjetja smo vlagali v razvoj, v posodabljanje. In to bomo počeli tudi v prihodnje. 40 odstotkov proizvodnje izvozimo na zahodni trg, drugo prodamo doma. Proizvodnja je polno zasedena, delamo praktično 24 ur, med vikendi in prazniki, podjetje zapremo samo za božič. Takrat opravimo tudi velik remont. Za prihodnost firme se ne bojim, specializirali smo se za proizvodnjo polietilenske emba-

Petnajst mesecev v priporu

laže, za kar imamo primerne stroje in strokovnjake. Če imaš to, potem imaš tudi trg.«

V poslovnih krogih veljate za čudežnega otroka – izjemno sposobno žensko.

»Res?«

Kako vam je to uspelo?

»Kot mlada družina smo Makoterjevi hoteli nekaj več. Prikazala se je priložnost in začeli smo izdelovati polietilenske vrečke. To je bilo zgolj slučajnost. Sicer pa ste vse to novinarji že zapisali ... Ves čas pa smo to, kar smo zaslužili, vlagali v proizvodnjo. Po nekaj letih je ta začela vračati.«

Je bilo v vašem življenju veliko odrekanja?

»Zelo veliko, moj delavnik nikoli ni trajal osem ur, šestnajst ali več, sobote, nedelje, prazniki ... Podjetje je bilo moje življenje in delo je moje življenje. Ljudje smo kot ptice. Če se nam vzame svoboda, pomeni to konec, na neki način.«

Če preletite življenje, kaj ste naredili narobe?

»Če bi lahko še enkrat živela svoje življenje ... ne bi ga živela drugače. S svojim življenjem sem zadovoljna. Je samo nekaj – v njem nikoli nisem našla dovolj prostora zase. Motivirali so me poslovni uspehi, čeprav sem zaradi tega požirala očitke, da nisem dovolj skrbela za družino, da je ta zaradi mojega dela trpela. Mislim, da so pričevanja mojih otrok pokazala, da ni tako. Nikoli nisem zanemarjala družine, bila so sicer majhna nesoglasja, v kateri pa niso? Vendar, pri večini družin to ne pride v javnost, pri nas pa se je takoj vse razbobnalo. Moja otroka sta že povedala, da sem jima vedno stala ob strani, tako moralno kot materialno. Nikoli ju nisem puščala sama, kljub mladosti. Starejšega Saša sem imela pri sedemnajstih, v srednji medicinski šoli. Ni mi žal in nič mi ni bilo pretežno. Mož v vojski, jaz dopoldne na praksi, Sašo v vrtcu. Opoldne sem šla ponj, ga dala v privatno varstvo, da sem lahko šla k pouku. Zvečer Sašo in kasneje knjige. Vendar, vse je nekako šlo. Kasneje je bilo lažje. Iz svoje pisarne sem

videla otroke, kako prihajajo domov, če jih ni bilo pravi čas, smo se slišali ali sem jih poiskala. Tudi nobenega roditeljskega sestanka nisem zamudila oz. ga izpustila.«

In kaj bi naredili drugače, če bi lahko?

»Ne bi ga spreminjala. Zaradi tega, ker sem v življenju veliko ustvarila. To se danes tudi vidi in vedite, da sama v grob ne bom nesla nič. Če bi še enkrat živela svoje življenje, bi ga tako kot do sedaj, mogoče bi spreminila kakšne malenkosti, napake, za katere sem ugotovila, da obstajajo.«

Bi torej bolj živeli za svojo dušo?

»Ne vem, če bi tako znala živeti. Ker nisem bila tako naučena.«

O vas velja, da ste trdna, ambiciozna in nečustvena ženska. Vendar pravite, da slavite včerajšnji dan, ko vas je obiskal sin Tomi in ste se ga po dolgem času lahko dotaknili.

»Veste, mama sem. Sem pa v življenju svoja čustva vedno skrivala. Nisem pokazala ne jeze ne veselja, vse sem držala v sebi. V mojem življenju je bilo veliko več solza kot smeha, pa se za to ne ve. Ne vem, zakaj vam to pripovedujem.«

Ste kot otrok morda imeli trdo vzgojo?

»Ne. Čeprav sta se moja starša ločila, ko mi je bilo deset let, sem imela lepo otroštvo. Skupaj s sestro sva doživljali oba in nikoli se ni zgodilo, da bi kateri o drugem povedal slabo besedo ali prepovedal obisk. Niti ene besede ne! Očeta žal nimam več, mama in sestra pa me redno obiskujeta.«

Ste tudi babica.

»Imam dve vnukinji, ki mi kljub temu, da še ne hodita v šolo, pišeta ali, bolje, rišeta. Moj najljubši stavek je njun: Te imam rada Milica babica. Ni po pravilih, je pa tako, iz srca.«

Kaj vas je naučilo življenje?

»To, da je kruto in nepredvidljivo. Glejte, sama nikomur nikoli nisem škodovala. Če nisem mogla pomagati, tudi slabega nisem storila. To sem pričakovala tudi od drugih. Vedno sem bila prepričana o svoji varnosti, da mi nihče ne bo storil nič zalega, če tega tudi sama ne počnem. Pa ni tako.«

Kaj torej ostane življenju, kakšna varnost?

»Samo to, kar nosiš v sebi. Torej znanje in to, kar imaš v srcu. Vse ti lahko vzamejo, tudi svobodo, tega pa ne. Ljudje te nimajo radi, če nimaš nič, in prav tako ne, če kaj imaš. Podjetje Makoter je sicer razdeljeno med tri lastnike, vendar menim, da smo lastniki vsi, ki smo pomagali to podjetje ustvariti. Mi v podjetju smo velika družina, tako čutimo. O tem pričajo tudi pisma podpore in optimizma mojih sodelavcev.«

Ste jih že obiskali?

»Bi jih sicer lahko, pa nisem, ker si tega ne morem privoščiti. Veste, lisice bolj bolijo v srcu kot na rokah.«

Pa morate biti v lisicah?

»Ja, ker so me obsodili 'begosumstva'. Vendar, kam naj bežim? S to minimalno fizično močjo, ki jo premorem, in obtožbo, ki so mi jo pripeli, se ne morem skriti nikjer na svetu. Ali res ne vedo, da v življenju pred ničemer nisem bežala? In tudi sedaj ne bom bežala pred ničemer.«

**Foto-
reportaža
o ljudeh, ki
želijo živeti
čim dlje**

Beltinsko območje vzorec za program CINDI

1. Koliko gramov olja je v eni čajni žlički? 2. Koliko enot živil iz skupine žita, žitni izdelki in krompir (škrobna živila) priporoča dnevno piramida zdrave prehrane? 3. Katero od navedenih živil vsebuje holesterol: jajce, maslo, repično olje, sadje s smetano, orehi? 4. Koliko obrokov dnevno priporoča zdrava prehrana in katerega obroka naj ne bi nikoli opustili? 5. Kateri način priprave hrane štejejo med zdrave načine priprave: cvrtje, kuhanje, dušenje? 6. Katere maščobe zvišujejo tveganje bolezni srca in ožilja? 7. Kalcij preprečuje osteoporozo. Katera živila so najbogatejši vir kalcija? 8. Vlakinine so neprebavljivi deli rastlin in so zaščitne snovi. V katerih živilih jih najdemo?

Koliko olja je v eni čajni žlički?

BELTINCI: Aleš Smej in Matija Golob

DOKLEŽOVJE: Leon Kuzma in Jože Kuzma

GANČANI: Štefan Žižek in Alojz Vinčec

LIPA: Jože Ferčak in Štefan Olaj

Zanimivo, mar ne? In koristno. To je poudarila tudi državna sekretarka z ministrstva za zdravje R Slovenije Jožica Maučec Zakotnik in izrazila prepričanje, da bo ta pilotski projekt neke vrste vzorec za izvajanje po vsej Sloveniji, seveda tam, kjer se bodo zanj ogreli ljudje, ki želijo, da bi naposled uživali bolj zdravo hrano, skrbeli za določene telesne aktivnosti in - živeli čim dlje. To velja zlasti za prekmurske moške, ki menda v povprečju umirajo tri leta prej kot drugod. Glede na to, da so vzeli moški in fantje iz beltinske färe in župnije zadevo zelo resno, se jim obeta dolgo življenje. Seveda pa je treba tudi s pijačo

To so teoretična vprašanja s kviza, ki je bil v soboto v Gančanih, odgovarjali pa so fantje in moške iz Beltinec (Aleš Smej, Mitja Golob), Dokležovja (Leon Kuzma, Jože Kuzma), Gančan (Štefan Žižek, Alojz Vinčec), Lipe (Jože Ferčak, Štefan Olaj), Bratonec (Matej Miholič, Andrej Virag), Lipovec (Tomislav Perling, Peter Jeneš), Ižakovci (Jože Sreš, Jernej Režonja) in Melinca (Peter Dugar, Tomaž Kovačič). Gre seveda za območje beltinske občine, ki se je vključilo v »pilotski« slovenski projekt Cindi - Živimo zdravo, vodi pa ga dr. medicine Erika Zelko Peterka.

Tekmovalci so odgovarjali tudi še na vprašanja o telesni aktivnosti in razporejali živila na polici v obliki piramide. Očitno so se dobro naučili vsega o zdravi prehrani in tako najbrž tudi

Strokovna komisija (od leve proti desni):
Erika Zelko Peterka, dr. med.,
Dejan Koveš, dr. med.,
in Gordana Toth, inž.

Tekmovalci pa so tudi pravilno odgovorili (dvakrat sicer s pomočjo džokerja) na vprašanja o telesnih aktivnostih. Poslušalci, ki smo napolnili dvorano v športnorekreativnem centru, smo zvedeli, da določa fitneks indeks telesne zmogljivosti; da mora udeleženec testa telesne zmogljivosti prehoditi dva kilometra; da indeks telesne zmogljivosti upošteva pet kriterijev: BMI, spol, starost, čas hoje na dva kilometra in pulz; da priporočajo za zdravo telesno aktivnost trideset minut telesne aktivnosti; da je test hitre hoje najbolj primeren za starost 25-65 let; da so primerne športne aktivnosti doma in v okolici doma: kolesarjenje, sprehajanje, vrtnarjenje, hoja po stopnicah in da moramo pred vsako športno aktivnostjo (da preprečimo neželene poškodbe) opraviti ogrevanje, nato vaje za raztezanje mišic ...

uživajo, saj so vsi enako dobro odgovarjali na vprašanja, da bi vendarle dobili zmagovalca, pa je bilo treba poseči po dodatnih vprašanjih.

Predvidevamo, da bi tudi naši bralci radi vedeli, kakšni so pravilni odgovori na vprašanja iz uvoda, zato jih bomo zapisali, saj se vedno več ljudi, ki nima pravilne prehrane (ob bližnjih praznikih pa se bomo tako in tako vsi pregrešili), zaveda, da je treba naposled nekaj več storiti za svoje zdravje, sicer bomo veliko prej šli »rakom zvižgat«.

1. pet gramov, 2. deset do šestnajst enot, 3. jajce, maslo, sadje s smetano, 4. tri do pet, zajtrk, 5. kuhanje, dušenje, 6. maščobe živalskega izvora - nasičene maščobe, 7. mleko in mlečni izdelki, 8. v sadju, zelenjavi in žitnih izdelkih.

Tekmovalci so si lahko pomagali tudi z džokerji (odgovori zdravnikov). Med njimi je bila tudi slavnostna govornica Jožica Maučec Zakotnik.

ravnati zmerno. Prireditev je sklenil glas trobente, ki je zaigral »pokopališko« Tišino. Neke vrste opozorilo, da je treba živeti zdravo, sicer nam bo zaigrala trobenta - v slovo.

Vsi, ki sodelujejo v projektu, so zmagovalci (upanje na daljše življenje). No, na kvizu pa je bilo treba izbrati prve tri. Naposled so si pomagali še z žrebanjem in tako je postala prva ekipa Lipe, drugi so Melinci, tretji Ižakovci. Zmagovalci bodo »kvalificirali« svoje vaščane v nogometno ekipo, ki se bo pomerila s pomočjo slovenskega nogometnega reprezentanta z ekipo slovenskih zdravnikov.

BRATONCI: Matej Miholič in Andrej Virag

LIPOVCI: Tomislav Pirling in Peter Jeneš

IŽAKOVCI: Jože Sreš in Jernej Režonja

MELINCI: Peter Dugar in Tomaž Kovačič

Nastop otrok iz vrtca

Tudi druge zanima zdrava prehrana, zato tudi veliko poslušalcev v dvorani športnega centra v Gančanih.

Prireditev v Gančanih je bila prav na materinski dan. Vsem, zlasti materam, so zapeli priložnostno pesem *Lipovski pesmari*. **Foto:** Štefan Sobočan

Soboški park. Mir kot v nebesih. Toda slika lahko vara. V parkih se dogaja marsikaj, tudi v našem. Tokrat dela ni bilo, čeprav je čez nekaj minut nastala gneča. Dijakinje sosednje šole so prišle telovadit, na sprehod so pripeljali kar nekaj psov ...

Pločnik pri hotelu Diana. Hotel potrebuje parkirišče, kolesarji stezo, pešci pa svoj pločnik. Veliko potreb in želja za majhen pločnik.

Kolesar kolesarju (je lahko tudi) policist

Pén in policista kolesarja Boštjan in Roman na soboških pločnikih in v parku. Denarne kazni tokrat ni bilo. Storilce prekrškov sta le opominjala. Veliko dela pa nista imela, saj je bil prvi spomladanski popoldan v mestu umirjen. Kot da bi vse mešto zajela spomladanska utrujenost.

Pomlad je v polnem razcvetu in poleg zaljubljenecv je na plan zbezala tudi številne kolesarje. Tako kot zaljubljenecv, bomo tudi kolesarje srečali na mestnih

pločnikih ali najbolj odročnih gozdnih stezah. Priporočamo (kolesarjem!) jim, da preberejo to stran. Vemo, da vse, kar je tukaj napisano, dobro vedo, da so s tem seznanjeni ali zadevo dobro poznajo. Vemo pa tudi (takšni smo pač ljudje), da na kakšen predpis radi pozabimo. Nočemo se delati pametne, le spomniti jih hočemo. Morda bo ravno Pén tisti, zaradi katerega si bo kolesar lahko privoščil kakšen luksuzni dodatek, namesto da bi plačal kazen.

Gospa jo je mahnila čez cesto po najkrajši poti. Na vrsto je prišla neprijetna procedura policistov. Kdo ste? A veste, da se ne sme itd.? Potem je pristopila Irma in razložila, da je to Pénova akcija, in da je samo opomin ...

Na območju mestne občine Murska Sobota delujejo štirje policisti kolesarji. Z nami v akciji sta bila Boštjan Sedonja in Roman Ješovnik. V času službe opravi policist kolesar 20 do 30 kilometrov. Vozijo se na kolesih znamke Peugeot, ki jim jih je kupila občina. Delo ni enostavno. Tu in tam poskuša kdo pobegniti. Tudi avtomobilist. Pa so ga ujeli. Toliko je bil pameten, da pri semaforju ni prevozil rdeče luči ...

Ideja o kolesarskih stezah je bila realizirana lansko leto. Morda nekoliko prehitro, saj so ostale nekatere stvari nedorečene in je udeleženev v prometu skorajda prisiljen narediti kakšen prekršek.

Nekoč, v starih časih, so predvsem mlajše kolesarje vzgajali brez denarnih kazni in zapisnikov. Za manjši prekršek so jim »na licu mesta odvili ventil« in ga vrgli daleč v stran. To se zdaj ne dela več. Se je pa menda zgodilo, da je policista zanimalo, kakšen barve je ventil v kolesu. Storilec prekrška ga je moral kar sam odviti, vzeti ven, pogledati in policistu povedati, ali je ventil rdeče ali črne barve ...

Pločnik, steza za kolesarje, prodajalna cvetja. Saj pravimo, da pri načrtovanju kolesarskih stez ni bilo vse dorečeno, da so se nekoliko prenačili ...

Soboška (slovenska, svetovna) klasika – nepravilno parkiranje. Prostora za tovrstno pločevino bo vsak dan manj, vsak dan bo hujši problem.

Kaj pravijo nekatere določbe 90. člena zakona o varnosti cestnega prometa (zaradi obsežnosti ne citiramo celotnega člena, znesek v oklepaju pomeni denarno kazen za kršitev citiranega predpisa), ki je namenjen kolesarjem:

1. Kolesarji morajo uporabljati za vožnjo kolesarski pas, kolesarsko stezo ali kolesarsko pot. Kjer teh ni, smejo voziti po vozišču ceste, če prometna signalizacija tega izrecno ne prepoveduje.
3. Med vožnjo s kolesom je prepovedano:
  - krmilo kolesa spuščati iz rok,
  - dvigovati noge s pedalov,
  - voditi, vleči ali potiskati druga vozila,
  - pustiti se vleči ali potiskati,
  - voziti druge osebe (10.000 sit).
5. Na priklopnem vozilu (dodano kolesu) ni dovoljeno voziti oseb (10.000 sit).
6. Na kolesu je dovoljen prevoz otroka, starega do 8 let, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge (5.000 sit).
9. Predpisi o osvetlitvi kolesa ne veljajo za posebna kolesa, namenjena tekmovanju, ki se uporabljajo za trening ponoči ali ob zmanjšani vidljivosti. V takem primeru zagotavlja varnost kolesarjev in drugih udeležencev v cestnem prometu odgovorna oseba, ki vodi trening, s predpisano opremljenimi spremljevalnimi vozili (najmanj 70.000 sit).
10. Parkirano kolo mora biti postavljeno tako, da ne more pasti in da ne ovira prometa (5.000 sit)

Voznik med vožnjo ne sme uporabljati dodatnih naprav ali opreme, ki bi bistveno zmanjševale njegovo slušno in vidno zaznavanje ter zmožnost obvladovanja vozila (pustne maske, slušalke, mobilni itd. (10.000 sit).

Gospod Imi Hanc je imel tokrat srečo. Nepoškodovan je prišel čez cesto (lahko bi ga povozil avto) pa še veselo Irmino sporočilo, da se bo srečanje druge vrste končalo miroljubno – z opominom. Komu se obraz ob taki novici ne bi razlezel v nasmeh.

Kar nekaj mlajših občanov smo videli, ki so bili opremljeni, kot je treba, in se tudi peljali, kot je treba. Vzgoja staršev je izredno pomembna.

Živeti v Prekmurju

»Bilo je še v tistih časih, ko je za učitelje, ki so končali mariborsko učiteljsko šolo, veljalo, da so bili po končanem šolanju poslani v službo s tako imenovanim dekretom. Ne vem, zakaj, toda takrat se je skoraj vsak mlad učitelj najbolj bal, da ga bodo poslali v Prekmurje in da bo to zanj največja kazen. Takrat je namreč pokrajina ob Muri še vedno veljala za deželo nekje na koncu sveta. In kaj drugega sem zagledal, ko sem odprl pismo z dekretom, namenjenim meni, kot to, da je pisalo, da sem napoten v Črenšovce v Prekmurju. Toda vse moje bojzani so

se ob prihodu v deželo dobrih ljudi razblinile v prazno, in če bi me zdajle kdo vprašal, ali bi zapustil to ravnico na severovzhodu Slovenije, bi odločno odgovoril z besedo ne,« je pripovedoval ob našem obisku na domačiji v Puconcih Albin Rodež, ki živi z ženo Julijano v Prekmurju že več kot štirideset let.

Kolo ni prevozno sredstvo

Pisalo se je leto 1953, ko se je iz rojstne Kamnice pri Mariboru odpravil v svojo prvo službo učitelja

če zapišemo, da so potovali s kolesi, potem dobi dogodek že drugo podobo. »Največ težav smo imeli na meji, saj je bil v tistih časih vstop v Avstrijo dovoljen le s prevoznimi sredstvi, kolo

imeli najraje prvošolčki, saj je bila prav ona njihova prva učiteljica ob prihodu v šolo. »Takrat vrtcev še ni bilo, radio in televizija nista bila razširjena, tako da otroci pred prihodom v

Albin in Julijana Rodež – dežele ob Muri ne bi nikoli več zamenjala za drugo.

Dobrih ni veliko, Albin in Julijana sta med njimi

v Črenšovcih. »Takrat smo o dobrih prometnih zvezah lahko samo sanjali,« se spominja Albin Rodež. »Avtobus, ki je vozil po takratnih cestah, je imel končno postajo v Lendavi. Toda vozil je le enkrat na dan, pa še to en dan po tako imenovani črenšovski, drugi dan pa po turniški strani. Jaz sem imel tako srečo, da sem prišel

pa tistega časa po uradnih predpisih to ni bilo. Carinika smo na koncu vseeno prepričali in nato preživeli štiri dni na poti proti Gradcu in domov,« dodaja Albin. Tudi zdaj še zavzeto kolesari in ni ga koticčka v Pomurju, katelega s svojim kolesom ne bi prevozil. Lani je prekosaril kar 4000 kilometrov.

šolo slovenskega knjižnega jezika skoraj niso slišali, doma pa so govorili samo prekmurščino, ki pa je jaz najprej nisem razumela. Na srečo sem imela v razredu tudi prvošolčka Hermanovega Jožeka. Njegova mama je bila iz Kamnika in edino on je v prvem razredu obvladal prekmurščino in knjižno slovenščino. Bil je moj prevajalec. Po šestih mesecih pa smo se tako ali tako vsi naučili jezikov. Oni slovenščine, jaz pa prekmurščine.

prilagojenim programom. »In če bi mi znova ponudili, da bi lahko izbirala, bi se znova odločila za slednjo,« je bila odločna Julijana. Že v Puconcih je vodila pevski zbor in tudi na šoli v Murški Soboti je organizirala zborček. Z učenci so prepevali na različnih nastopih in sodelovali na tekmovanju, kjer so se pomerili zbori sorodnih šol.

za ljudi, se je hitro znašel. Še vedno je bil aktiven pri smučarskem klubu in spominja se časov, ko so med šolskimi počitnicami učili smučanja po tisoč učencev iz Pomurja. »Najprej smo smučali samo v Mačkovecih, nato smo že osvajali Pohorje in smučišča sosednjih držav. Verjemite, da ni bilo lahko najti namestitev za toliko otrok naenkrat, toda trud je bil poplačan, ko smo videli, koliko mladih se je naučilo smučati in koliko jih je potem za smučanje še navdušilo svoje starše,« je pripovedoval Albin.

Band in je glasbeni redaktor na Murskem valu. Vnuka sta zelo vesela, ko sta v družbi babice in dedka. Lan, ki živi v Ljubljani, pogosto preživlja počitnice v Puconcih. Napisal je že tudi svojo knjigo z naslovom Mladi izumitelj, pesmi, ki jih nato pokloni mami in babici, pa stresa kot iz rokava. Tudi Svit se veliko pogovarja z babico in dedkom in prav zanimivo ga je opazovati, kako skoraj dobesedno vsrkava znanje in se pripravlja na izzive, ki ga čakajo v življenju.

Srečna leta v bloku v Murški Soboti, kjer so Julijana, Albin, Simona in Iztok živeli od leta 1965 do leta 1981.

ravno tisti dan, ko je vozil po turniški strani. Moral sem izstopiti v Turnišču in se s kovčkom nato peš napotiti proti Črenšovcem.

Njihova prva učiteljica

Tam sta ga že čakala soba in nov izziv v življenju. Ker v hiši ni bilo elektrike, se je moral »spopasti« s petrolejko. »Sploh si ne morete misliti, kako dolgo je trajalo, da sem se naučil očistiti cilinder pri petrolejki tako, da je ta ostal cel,« se je nasmehnil naš sogovornik. Na službovanje v Črenšovcih ga vežejo prijetni spomini. Že takrat se je veliko ukvarjal s športom in nekega dne so z drugimi učitelji organizirali potovanje v avstrijski Gradec. Morebiti bi pri tem kdo rekel, da to pač ni nič takšnega, toda

Pravzaprav lahko Albin Rodež v knjigi svojega življenja govori o dvojnem prihodu v Prekmurje. Prvega smo že omenili v prejšnjih stvkih, drugi se je zgodil leta 1960, ko je po Albinovem dodatnem študiju v Ljubljani prišla z njim v Prekmurje žena Julijana, ki prihaja iz Savinjske doline. Življenje za mlado družino ni bilo lahko. Takrat se je rodila tudi hčerka Simona. »Od vseh stvari pa je bila zame prvega pol leta življenja v Puconcih najtežja prekmurščina,« je povedala Julijana. Z Albinom sta oba učila na puconski osnovni šoli, Julijano pa so

Selitev v Murško Sobotu

Po petih letih službovanja v Puconcih so se Rodeževi preselili v Murško Sobotu. Albin je dobil službo na soboški tretji osemletki, žena Julijana pa je v življenju sprejela nov izziv in se zaposlila na soboški osnovni šoli s prilagojenim programom. Takrat je pravzaprav lahko izbirala med službo na tako imenovani tretji soboški osemletki in šoli s

Delati z ljudmi in za ljudi

Dobrih učiteljev ni veliko na svetu. Toda učenci Albina Rodeža lahko vsi po vrsti zatrdijo, da je njihov učitelj med njimi. Enako bi lahko rekli za njegovo ženo Julijano. Tudi naš gostitelj pravi, da se dober učitelj mora zavdati, da mora dati otrokom največ, toda šolski sistem mu to večkrat ne omogoča. Leta 1972 je Albin prevzel službo komercialista v današnjem podjetju Kartonaža. Šolo je pogrešal, toda tudi v novem okolju, kjer je prav tako rad delal z ljudmi in

Vsrkavati znanje

Preteklih štiriintrideset let se Albin Rodež poleg smučanja in kolesarjenja ukvarja s petjem pri pev-

Zamenjala ne bi nikoli

Pogovor v prijetni družbi, v zavetju hiše Rodeževih, skozi okno katere sega prijeten pogled na

Fotografija je nastala leta 1971, na njeni zadnji strani pa piše »V organizaciji smučanja«.

skem zboru Štefana Kovčiča. Med tem se je že zamenjalo veliko članov pa tudi zborovodij. Toda vaje so še vedno tako prijetne kot pred leti, saj vlada v zboru prijateljsko razpoloženje. Z zborom veliko nastopajo, se udeležujejo tekmovanj, Albinu pa so ostali najbolj v spominu nastopi na tekmovanju Naša pesem v Mariboru, kjer je zbor osvojil enkrat bronasto in enkrat srebrno priznanje. Peli so tudi v Italiji, na Finskem in v Združenih državah. Glasbene sposobnosti sta po materi in očetu podedovala tudi hčerka Simona in sin Iztok, kažeta jih tudi vnuka, enajstletni Lan in dveletni Svit. Iztok med drugim igra pri ansamblu Zdenek Bily Dixiland

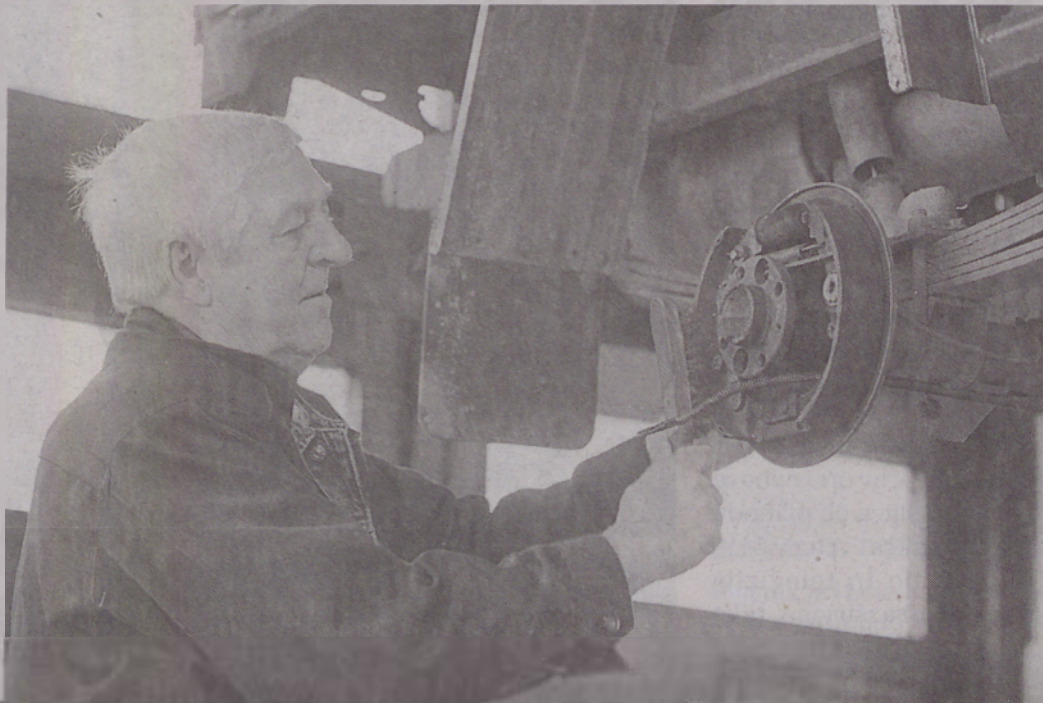
lepo urejeno okolico v pomladnem cvetenju, smo končali tam, kjer smo začeli. Pri Prekmurju. V preteklih štiridesetih letih se je zelo spremenilo. Albin in Julijana, ki zelo rada in zelo veliko potujeta, tako po Sloveniji kot tujini, saj sta že obiskala skoraj vso Evropo, Bližnji vzhod, Združene države in še kaj bi se našlo, to najbolj veste. Pravita, da na bolje. Na rojstne kraje ju spominjajo obronki Goričkega, kjer sta si zgradila hišo, ter prijatelji in sorodniki, ki ju zelo radi obiščejo, toda dežele ob Muri, kot smo že zapisali v uvodu, ne bi nikoli več zamenjala za drugo.

Eno od potovanj, ki se ga Albin in Julijana še posebej rada spominjata, je potovanje v Jordanijo in Izrael. Za vse tiste, ki panorame na fotografiji ne boste spoznali, naj zapišemo, da je v ozadju Jeruzalem.

BRANKO FIJOK, zdravnik za avtomobile, nogometaš Grafičarja, strasten ribič in mlajši upokojenec

V Prekmurje ga je povabil v daljnem letu 1962 sošolec in tedanji nogometaš Mure Zlatko Tkalčec. Že naslednjega dne je zamenjal rojstni Varaždin za Mursko Soboto in se zaposlil v Agroservis. Ob tem je bral žogo pri najboljšem rakičanskem klubu Grafičar, kjer je bil med najboljšimi strelci (pa ne v lastno mrežo). Ko se je naveličal šefovanja v avtošoli (takrat je bila samo ena), je odprl leta 1971 delavnico v Prešernovi ulici, ki se ji je reklo

Naj bo meja med Slovenijo in Hrvaško na Dravi!

Fijoku še Gider, novi pa so Braco Satler, Bojan Žunič (Prlek, ki ga Branko uči prekmurščine) in prva rezerva Geza Temlin. Za drobiž kartajo šnops. Druga redna navada je vsako jutro kava v Grillu na tržnici (menjali so se štirje lastniki, stalni kavopivci pa so tam od ustanovitve). Trenutna ekipa: Fijok, Mandič, Jud - Grubelič, Perš, Kuhar in Žizek. Njihov termin: 7.30-8.00 (pridite vsi, ta teden plača Branko!). Obvezno je vsako nedeljo pri ženinih sorodnikih Grajevih v Pečarovcih. Sicer je žena Cilka pridna, še bolj pa sin Branko (ki mu ne zameri, da je direktor v konkurenčni avtohiši).

Branko Fijok ne more brez nogometa (kdo pa lahko). Nekoč je bil zagret hajdukovec (Nosi mi se bijela boja), zdaj pa navija za Slovenijo. V 30 letih življenja pri nas se je naučil skakati in tako bo skakal tudi junija, ko bo stiskal pesti za Slovenijo. Na svetovnem prvenstvu v žogobrcu seveda. Za Hrvaško pa ne namerava navijati, saj so preveč važni, zato bodo hitro izpadli.

Kot strokovnjaku za mejna vprašanja Pen zastavlja naslednje vprašanje: »Gospod Fijok, kje bi morala biti meja med SLO in CRO? Odgovor: »Na Dravi, zato ker vodilni iz obeh držav ne znajo plavati in se bodo utopili - ker je veliko slabo mislečih, bo v Dravi več prostora!

Ljudje na obeh straneh pa so dobri, le politiki jih velikokrat skregajo!«

so ga »vagali« z ribiško tehtnico).

Sicer pa mojster Branko življenje jemlje z veselje plati, čeprav alkohola več ne poskusi: »Prej pa sem spil za en olimpijski bazen ,špricerjev'. Vsi moji pajdaši vztrajajo in praznijo že tretjega (bazen, op. p.).«

Je človek železnih navad: Dvajset let je pri najbolj znanem bakovskem gostilničarju kartal remi in poker (pravi, da je na svojem, torej ni nič zaslužil ne izgubil). V ekipi so bili še Ignac Rajh, Tonček Gider in Frenk Smisl. Zdaj kartajo pri Špiriču in Titanu, iz stare garde je ob

v kalnem). Fijok je skočil prek potoka in do svoje moškosti pristal v blatu. »Kak je?« vpraša Gyara. »V redu, samo močnejše se zaženi in skoči bolj levo!« je priporočil Branko.

Gyara se zažene, hop in pristane v blatu do vratu ... Sicer pa se ribič Branko rad pohvali, da je merila njegova največja (ujeta) riba 16 cm in očiščena tehtala 16 dag. Ko se mu je rodil sin, pa je tehtal kar sedem kil (ker

Laboratorij Fijok. Novembra '88 se je preselil v hišo, kjer živi še danes, poleg pa je tudi najboljša avtomehanična delavnica za fiat in honde. Zdaj je v zasluženem pokoju, delavnico je oddal v najem, a je še vedno vsak dan tam. Stare dobre stranke, še vedno ste vabljeni, da z Brankom razdrete kakšno hudomušno!

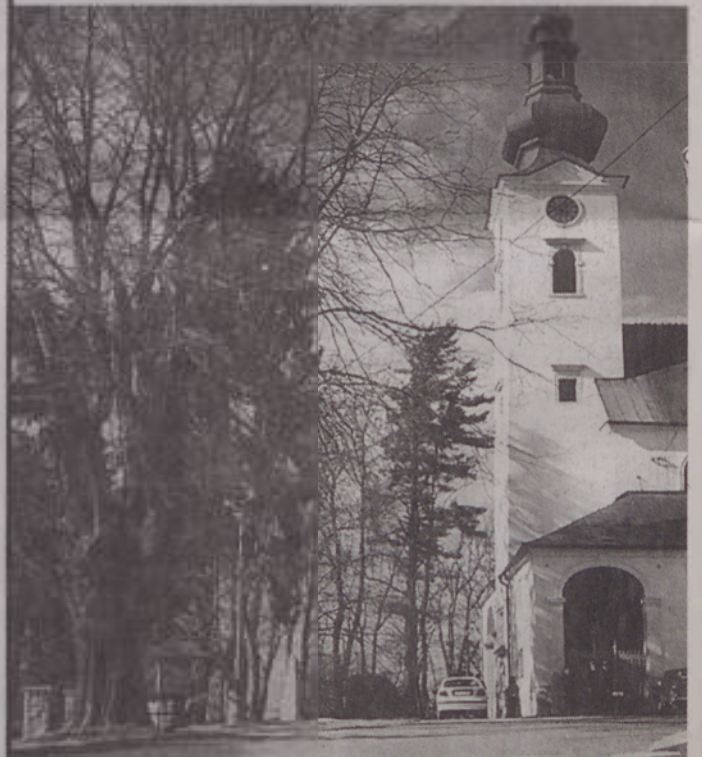
Tako sta Branko in njegov kolega Gyara (pralni stroji) nekoč ribarila (ne

Zadnje ure Murskega odreda

Tisto jutro, na velikonočno nedeljo leta 1946, sem slišal k Sv. Trojici v Slovenskih goricah streljanje iz bližnjega Oseka. In dve uri pozneje so pripeljali iz tiste smeri po glavni cesti dva ali trije vozovi ožgane mrličice. Bili so obkoljeni z vojaki. Malo pozneje sva se s sestrično odpravila k maši v trojiško cerkev. Šla sva mimo pokopališča in videla vozove, s katerih so vojaki nosili ožgana trupla v mrtvašnico. Bili so preminuli križarji oziroma člani Murskega odreda.

Prestrašena in zaskrbljena sva tiho nadaljevala pot in zavila ob samostanu k cerkvi. Pod velikim drevesom ob njej so bile razvrščene butare iz bodičastega akacijevega vejevja. Na njih je ležal ranjenec. Hlačnico na nogi je imel visoko razparano. Krvava noga je bila opasana z gumijasto cevjo, da nesrečnik ne bi izkrvavel. Težko ranjeni križar, po rodu Trojičan, je bil tam pet ur postavljen na *svarilni ogled*.

Na dvorišču cerkve pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah še danes stoji mogočno drevo (na posnetku levo), pod katerim je ležal na velikonočno nedeljo leta 1946 pet ur na akacijevih butarah pripadnik Matjaževega gibanja.

Matjaževo gibanje

V obdobju od novembra 1945 do junija 1946 je delovala v osrednjih Slovenskih goricah Škamličeva in od septembra 1947 do aprila 1948 Slanova križarska skupina. Prebivalstvo tega območja je takratna komunistična oblast *trdo prijela*. Obdolženo je bilo podpore Matjaževemu gibanju.

In kdo so bili križarji? V Avstriji je po drugi svetovni vojni delovala pomembna politična emigracija. Pojavila se je zamisel o oblikovanju slovenske vojske v sestavi jugoslovanske kraljeve armade za boj proti komunistični ureditvi v Jugoslaviji. Slovenska emigrantska vojska si je izbrala ime kralja Matjaža. Ta naj bi se po legendi prebudil in ljudstvu priboril njegove pravice.

Kot piše Berni Petek v drugem Lenarškem zborniku, ki je izšel predlani, so Matjaževo vojsko formalno sestavljale tudi od zaveznikov razorožene enote v emigraciji. Predvsem ostanki medvojnih protikomunističnih enot v Sloveniji in na novo oblikovane ali iz tujine poslanske gverilske skupine. Zaradi ideološke povezave s katoliško cerkvijo in ostanki predstavnikov jugoslovanske monarhije so se imenovali Križarji, Vojska Kristusa kralja, Vojska kralja Petra II. in tako naprej.

Skupine, delujoče v Sloveniji, so bile označene z belimi križi, s slovensko zastavo in kokardami kraljeve vojske. Ta celotna odporniška organizacija se je imenovala Matjažovo gibanje. Med čakanjem na predviden dejanski spopad med zahodom in vzhodom, takoj po drugi svetovni vojni, se je opisovano gibanje ukvarjalo s propagandno dejavnostjo.

Murski odred imel skrivališče v Oseku

Na območju osrednjih Slovenskih goric je deloval trdoživ, iznajdljiv Murski odred pod vodstvom Jožefa Škamliča. Leta 1911 je bil rojen pri Sv. Treh kraljih nad Benediktom v Slovenskih gorica. Služboval je kot pravnik. Zanimivo je, da so ga Nemci na začetku druge svetovne vojne v Celju zaprli za 20 mesecev. Izpuščen je bil decembra 1942. Zaposlil se je kot pisar na občini pri Sv. Trojici v Slovenskih gorica. Jeseni 1944 se prvič poveže s štajerskimi četniki in pomaga širiti protikomunistično literaturo in pridobiva

Po tej cesti v Oseku v Slovenskih gorica so na velikonočno nedeljo leta 1946 pripeljali iz doline v ozadju vozovi z mrtvimi križarji.

domačine za četniške vrste. V obdobju med leti 1944 in 1945 sta bila v Slovenskih gorica dva četniška bataljona s tri tisoč pripadniki.

Skupini sta bili trn v peti nove oblasti, ki si je na vse načine prizadevala, da bi ju uničila. V ta namen je bil v Lenartu organiziran protibandni center. Murski odred je imel skrivališče pod hlevom kmetije v Oseku. Skrivališče je bilo odkrito 19. aprila 1946. leta. Pripadniki Ozne, Knoja in milice so zavzeli okolico. Vnel se je srdit enourni boj. Podatki o številu žrtev so različni. Po eni različici naj bi bili ubiti štirje križarji. Nasprotna stran pa je imela ranjenca.

Ob tej priložnosti je bil ujet uvodoma opisan ranjeni Trojičan. Zaradi prestreljene kosti na nogi ni uspel zbežati. Pozneje je bil dolgo zaprt. Po izpustitvi se je

**LIKVIDACIJA
KRIŽARJEV NA
VELIKONOČNO
NEDELJO 1946**

povsem posvetil obrtni dejavnosti. Zdaj je že dolgo mrtev.

Vodja skupine Jožef Škamlič je bil ocenjen kot pošten nasprotnik. Ničesar ni spregovoril o članih skupine, a o sebi vse. Še vedno je bil prepričan, da je imel prav. Petindvajsetega septembra leta 1946 je bilo obsojenih v imenu ljudstva 28 Škamličevih sodelavcev. Med njimi več kot polovica žensk. Proces je imel v slovenskem prostoru izjemen odmev. Na sojenju je bil lahko navzoč le po en sorodnik.

Križarje so dolžili poleg protidržavnega delovanja najrazličnejših, pogosto izmišljenih dejanj: ropov, mučenja, umorov, posilstev ... Eden je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo. Jožetu Škamliču so prisodili 20 let zapora ... Kot večina njegovih somišljenikov je bil Škamlič izpuščen iz zapora pred iztekom kazni in je emigriral v Avstrijo.

Okoli leta 1965 mu je takratna jugoslovanska oblast dovolila obiskati rojstno vas in hišo. Med obiskom Slovenije je prebival pri sestri v Mariboru. V spremstvu miličnika je lahko le ponoči obiskal domači kraj.

Oblast ni želela, da bi javnost zvedela za njegovo navzočnost. Jože Škamlič je umrl sredi 90. let v Avstriji.

Franček Štefanec

**MANJ ZNANE EPIZODE NAŠE
DAVNE ZGODOVINE**

Mladoletni kralj Ladislav V.

**Gornja
Lendava
proti
Dolnji Lendavi**

Grb na pročelju grada pri Gradu je ohranjen, kot da bi bil nov.

Manj znane epizode naše davne preteklosti so tudi pet let trajajoči spopadi med podonavskimi deželni-mi stanovni, ko so po smrti madžarskega kralja in nemško-rimskega cesarja Sigismunda v bitki za prestol pod vodstvom Ulrika Celjskega nekateri velikaši podpirali kraljico Elizabeto in njenega mladoletnega sina Ladislava V., drugi pa so stopili v vrste Vladislava Jagella, ki so ga deželni stanovni povabili na ogrski prestol. V spopadih sta odigrali pomembno vlogo dve prekmurski plemiški družini: Szécsi iz Gornje Lendave in Banffy iz Dolnje Lendave.

Nemško-rimski cesar Sigismund IV. Luksemburški, sin cesarja Karla, ki je postal v drugi polovici 14. stoletja po poroki s kraljico Marijo madžarski kralj, je zavladal s trdo roko in z donacijami pridobil del visokega plemstva. Po smrti soproge se je ostareli kralj v drugo poročil s posestno in gospodovalno Barbaro Celjsko, hčerko grofa Hermana, ki je navezal s spretnimi porokami po ženski liniji svojih predvsem ženskih potomcev sorodstvene vezi z najbogatejšimi plemstvom, in tako so se na novo razporedile moči v širšem prostoru Madžarske in Štajerske, kar je privedlo do razkola v madžarskih deželnih stanovih: eni so podpirali kralja, drugi se postavili na stran Jagellov, poljskih pretendentov na madžarski prestol.

Sigismund, ki je vladal pol stoletja in velja za srednjeveškega vladarja z najdaljšim stažem, je, poznavajoč svojo oblastno ženo, za svojo naslednico določil hčerko Elizabeto in njenega moža Alberta Habsburškega. Ko je Sigismund, madžarski kralj in nemško-rimski cesar, leta 1437. umrl, se je razkol med stanovni še bolj poglobil in 1440. leta je del plemstva na prestol povabil Vladislava Jagella.

Kraljici Elizabeti, ki je medtem ovdovela, in njenemu sinu Ladislavu V. zvesto plemstvo je s prevaro ukradlo ogrsko krono in esztergomski kardinal Dėnes Szécsi, po rodu iz Gornje Lendave, je mladoletnega kralja uradno razglasil za vladarja. To je privedlo do državljanske vojne, v kateri sta odigrali med drugimi na nasprotni strani pomembno vlogo družini Szécsi iz Gornje Lendave in Banffy iz Dolnje Lendve.

Na ozemlju takratne zalske in železne županije so bili štiri leta trajajoči boji za gradove in utrdbe. Večina visokega plemstva je bila na strani Elizabete in Ulrika Celjskega, ki je imel tod velike posesti ter gradova Čakovec in Štrigova. Na njihovo stran so se postavili tudi Janez, Tomaž, Nikolaj in že omenjeni Dėnes Szécsi, sinovi Sigismunda iz Gornje Lendave (zdajšnji Grad na Goričkem), ki so izvirali iz zelo razvejene in mogočne rodovine Balog ter kot zvesti vazali na dvoru posegali po dobro plačanih dvornih službah. Dolnjelendavski Pavel Banffy, lastnik gradov v Lendavi in Lentiju, utrdbe v Dobrovniku in še več postojank na Madžarskem, je bil v taboru Vladislava Jagella in kmalu se je zapletel v boj s kraljico Elizabeti zvestim plemstvom.

Elizabeti zvesta vojska je imela dve postojanki, eno

v Gornji Lendavi, drugo pa v Čakovcu. Pohod Szécsijeve vojske iz Gornje Lendave na Kőrmend, Vasvár, Keszthely ter ob Blatnem jezeru do opatije Tihany, velja za enega uspešnejših. Celjski pa so svojo nemško najemniško vojsko iz Čakovca prvotno usmerjali proti gradom Banffyjev iz Dolnje Lendave. Zanimivo, da so se Lendave in Dobrovnika ognili, več uspeha pa so imeli v Lentiju, od koder so svoje vojaške sile usmerili proti Vasváru in Szombathelyu ter do Nagykanizse na drugi strani.

Vladislav Jagello je začel svoj protinapad iz Kőszega in pozneje usmeril proti Szécsijevim gradovom v Gornji Lendavi, Dobri in Murski Soboti. Nekaj časa je taboril v Dobrovniku in od tam krenil osvoboditi Lenti, potem je prekmurski del prepustil Pavlu in Štefanu Banffyju, sam pa je krenil proti notranjosti Podonavja, ker je zajela vojna tudi županijo Veszprem.

V petletni državljanski vojni so zgradili v Podonavju ob obstoječih nove gradove, utrdbe in postojanke, boji pa so potekali ob spremenljivi sreči ene ali druge

Dolnjelendavki grad v času Banffyjev

strani skoraj v vsakem večjem kraju. Proti koncu pet let trajajočih spopadov, ki so dodobra izčrpali obe strani, se je pojavila po Vladislavovi smrti v Zalski županiji najemniška vojska nemškega cesarja Friderika, kar je privedlo do bratomorne vojne. Mnogi plemiči so izkoristili nastali položaj ali po sili razmer postali roparski vitezi, ki jim niso bile svete niti bogate cerkve in opatije. Za Pavla Banffyja je znano, da je odnašal cerkvene zaklade in tudi pri pobiranju davkov, ki mu ga je zaupal Vladislav, velikokrat prej poskrbel za svoj žep kot za državno zakladnico.

Na začetku vojne je postal Ulrik Celjski pri napadu na mesto Győr Vladislavov ujetnik in v zameno za svojo prostost obljubil, da bi vrnil pet gradov, med njimi tudi Lenti, toda ob izpustitvi je snedel dano častno besedo. Da bi pridobil nekatere plemiče, jim je dodeljeval zasedene gradove in posestva, toda uspehi so bili kratkotrajni in postopoma je izgubljal zasedena območja. Pet let trajajoča bratomorna vojna, v kateri sta poleg Celjskih odigrali pomembno vlogo dve veliki prekmurski plemiški družini Banffy in Szécsi, ima tudi nekaj lokalno obarvanih zgodovinskih epizod, ki se ne nanašajo le na Doljno in Gornjo Lendavo, ampak na Kobilje in Dolgo vas, verjetno pa tudi na Cankovo, Motvarjevce in Mostje, kar pa bo treba še raziskati.

Ella Pivar

Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti, Vestnik pa njihovega razkrivalca

»Lekarniški poklic ti je pisan na kožo!«

Magister farmacije Janez Špringer

V Pomurske lekarne je prišel leta 1979 iz tovarne zdravil Krka, ko se je pritrudilno odzval na velikodušno povabilo tedanjega direktorja, magistra Milana Benkiča, ki mu je ponudil službo s stanovanjem v Gornji Radgoni. Ker mu je bilo lekarniško delo z zdravilsko pestrostjo zanimivo, ljudje pa prijazni, je ostal. Brezskrbno otroštvo je preživel na robu Panonske nižine v Selnici ob Dravi, ki je nikoli ni zares zapustil, le z leve strani Drave se je preselil na desno stran Mure. V osnovni šoli so mu bili zgled zanimivi in prizadevni učitelji, zato je želel v rani mladosti postati učitelj tudi sam. Želja se mu je uresničila v latinskem prevodu, saj magister pomeni prav to. Na mariborski Prvi gimnaziji ga je navduševala fizika, to mu je prišlo prav na ljubljanski fakulteti, ko je pisni izpit iz nje opravil dvakrat, drugič še za svojega kolega, ki pa je pozneje, žal, opustil študij farmacije. Prve lekarniške izkušnje je pridobil med služenjem vojaškega roka v lekarni v Beogradu. Ko je prosil za izredni dopust za prvomajske praznike, mu je šef apoteke dejal: »Najprej bomo videli, kako se boš izkazal v samostojnem delu za lekarniškim pultom!« Naslednji dan ga je poklical k sebi in dejal: »Vidim, da ti je lekarniški poklic pisan na kožo, zato žal ne bo nič s tvojimi prazniki, ker boš takrat delal, na dopustu pa bom jaz!«

Čeprav odprtega duha, pravi, da je ponosen, ker je v svojem zasebnem ravnanju konzervativen, že tretje desetletje je namreč srečno poročen in oče treh hčera. Največ zaslug za ubranost v družini ima žena Ivka, ki zmerom zna obrniti tisto, kar drugi obračajo. Najstarejša hči Natalija je šla

po očetovih stopinjah, je magistra farmacije, a študira še naprej genetiko v Ljubljani. Tudi srednji Manici je bila farmacija dolgo prva poklicna misel, a si je premislila, bo rajši tehtala pravico, zato študira pravo v Ljubljani. Najmlajša Alenka, ki obiskuje še osnovno šolo v Gornji Radgoni, pa pravi, da se ne bo težko odločiti za poklic, ker se zdi, da tako vse spada k farmaciji.

Lekarnar pravi, da je zdravilska stroka v zadnjih sto letih doživela ogromen vzpon. Od dvesto predpisanih zdravil na začetku prejšnjega stoletja se jih je leta 1980 predpisovalo le še pet, na začetku njegove lekarniške poti. Od takrat do danes je njegovo uporabno znanje najmanj trikrat zastarelo in ga je bilo treba sproti obnavljati. Neutrudno prihajajo nova zdravila in vedno bolj specifično se z njimi posega v človeški biološki sestav, zato je vedno težje zadostiti bolnikove potrebe po razumevanju zdravljenja, potešiti pričakovanja po zdravilnem učinku, odpraviti skrbi zaradi neželenih učinkov in zagotoviti bolnikovo sodelovanje pri uporabi zdravil.

»V svetu se vse bolj uveljavlja farmacevtska skrb, ki se zaveda, da ima opraviti z zdravilom za bolnika. Teda zdravilo postane blaga vest, ki preseže samo sebe. Če vsebuje lekarnarja in se prilega bolniku, lahko ta tudi sam spregovori. Če ne, pa je to le stvar, s katero kvečjemu odpravimo bolezen. Odsotnost bolezni pa še ni zdravje, ki je plod našega prizadevanja kot stvarnih, osebnih in socialnih bitij,« je še na koncu povedal sogovornik, ki že od leta 1997 v Vestniku za Pomurske lekarne razkriva zdravilne skrivnosti.

Milan Jerše

Z našega štedilnika

Pirh v objemu velikonočne šunke

***

Telečja zarebrnica v kremni omaki

Narastek iz brokolija

***

Lešnikova potica

Pirh v objemu velikonočne šunke

Sestavine: 150 g prekmurske šunke, 4 jajca, 40 g hrena, 15 cl sladke smetane, 15 g želatine, sol, mlada čebula, redkvice

Priprava: Šunko narežemo na tanke lističe. Jajca skuhamo in olupimo. Hren naribamo. Želatino v hladni vodi namočimo v pol decilitra vode. Sladko smetano stepemo. Na prozorno folijo naložimo lističe šunke, tako da se do polovice prekrivajo in da dobimo kvadrat. Ta kvadrat lepo zložene šunke premažemo s stepeno smetano, ki smo ji primešali hren in raztopljeno želatino ter začini s soljo. Malo počakamo, da se strdi, nato damo v sredino kuhana jajca, ki smo jim odrezali krajce beljaka. Vse skupaj s pomočjo folije trdno zvijemo in postavimo za dve uri na hladno. Nato od stranimo folijo in narežemo. Krožnike dekorativno obložimo ter zraven ponudimo mlado čebulo, redkvico in domač vrtnik.

Telečja zarebrnica v kremni omaki

Sestavine: 720 g telečjega kareja (4 zarebrnice), sol, poper, 60 g masla, 100 g šalotke, 5 g mleče rdeče paprike, 1 g pehtrana, 15 cl belega vina, 15 cl telečje osnove, 10 g moke, 10 cl kisle smetane, petersiljeve vejice

Priprava: Telečje zarebrnice na deski rahlo potolčemo, solimo in popramo. Maslo v kozici segrejemo in na njem

prepraženo šalotko in naribanimi siri primešamo ohlajeni omaki. Iz beljakov stepemo trd sneg in ga rahlo primešamo k brokolijevi zmesi. Z zmesjo napolnimo modelčke, ki smo jih namazali z maslom. Pečico segrejemo do 175 °C in pečemo 30 minut. Pečeno takoj postrežemo.

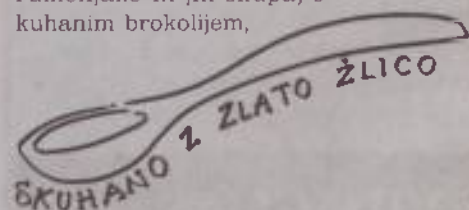
Lešnikova potica

Sestavine za testo: 500 g moke, 25 g kvasa, 60 g masla, 20 cl sladke smetane, 60 g sladkorja, 4 rumenjaki, sol, 2 cl ruma, limonina lupina, 5 cl mleka

Sestavine za nadev: 300 g mletih lešnikov, 30 g drobtin, 100 g masla, 150 g sladkorja, 2 jajci, 2 cl ruma, 10 cl mleka

Priprava testa: Kvas, žličko sladkorja in 5 cl mleka damo na toplo vzhajat in nato primešamo k ogreti moki. Raztopimo maslo, dodamo sladko smetano, sladkor, rumenjake, sol, rum in naribano limonino lupino. Zmešamo in toplo vlijemo k moki. Gnetemo tako dolgo, da je testo po površini gladko, v notranjosti pa elastično. Testo pomokamo, pokrijemo s prtom in postavimo na toplo, da vzhaja. Vzhajano testo zvrnemo na pomokano desko in razvaljamo cm debel pravokotnik. Nadev enakomerno razmažemo po testu in nato zvijemo. Model za potico dobro namastimo, vanj damo zvito testo z nadevom in postavimo na toplo, da počasi vzhaja. Ko je vzhajano, potico premažemo z razžvrkljanim jajcem in pečemo 60 minut pri 170 °C.

Priprava nadeva: Mleté lesnike poparimo z vrelim mlekom in pustimo, da se ohladijo. Maslo penasto umešamo s sladkorjem in rumenjaki. Ko je masa penasta, dodamo lešnike, drobtine in rum. Iz beljakov stepemo trd sneg in ga narahlo primešamo.

Branko Časar, kuharski mojster

Ne usoda, izbira je v naši moči

Bolnik: Gospa magistra, poznam ljudi z velikim krvnim tlakom, čeprav obvladajo telesno težo.

Bolnica: Gospa magistra, jaz pa poznam debelušne z normalnim krvnim tlakom, čeprav indeks telesne mase seže precej čez 25 kg/m².

Bolnik: Gospa, velik tlak imajo kljub temu, da zmerno solijo hrano ter sol nadomestijo z dišavnicami in začimbami.

Bolnica: Gospa, tlak jim ne naraste, čeprav pri pripravi jedi in pri mizi porabijo več kot 5 gramov soli na dan.

Bolnik: Tlak se jih loteva, a na dan ne popijejo niti 0.2 decilitra žganja, niti 2 decilitra vina, niti pol litra piva.

Bolnica: Popijejo več, a jih tlak ne prizadene.

Bolnik: Visokega tlaka so, čeprav so telesno dejavni, vadijo vsaj 2- do 3-krat na teden in vsaj 20 minut do zasoplosti in znojenja.

Bolnica: Dobrega tlaka so, čeprav so brez zanimanja za hojo, umirjen tek, plavanje, tek na smučeh in ples.

Bolnik: Nekadilci so z zvečanin tlakom!

Bolnica: Kadilci so z nespremenjenim tlakom!

Bolnik: Tlak jih pesti, čeprav jedo žitarice, sadje, zelenjavo, ribe, česen in olivno olje.

Bolnica: Tlak jim ne dela težav, čeprav so ljubitelji mastnih in sladkih živil.

Bolnik: Mojstrstvo v jogi in avtogeni sprostitveni pa sprehodi z ljubljenci v naravi nič ne pomagajo proti zvečanju tlaka.

Bolnica: Nasprotno, kljub stresu mu ne podležejo.

Bolnik in bolnica: Gospa magistra, kako lahko poleg vsega omenjenega vztrajate pri svojih zahtevnih priporočilih za dober krvni tlak.

Magistra: Preprosto. Ne velja vse staviti na istega konja, od igralca, ki mu je bila sreča mila, pa ni pričakovati, da bi komu odstopil dobitok.

Besedilo: Janez Špringer, risba: Damijan Sovec

Besede mode

Črno na črno

Najlepše oblačilo na ženski so roke ljubljenega; za vse tiste, ki nimajo te sreče, sem tukaj jaz – nekako takole je obljubljal oblikovalec YVES SAINT LAURENT, preden je letos januarja zares odšel v zaslužni pokoj.

Črna je in bo »objemala« žensko in moško telo. Mnogi oblikovalci je ne bodo spustili iz rok. Je vedno in povsod naokrog. Vrtimo se v njej, saj postaja agresivna, erotična, prefinjena, sofisticirana... Različne črne se zdijo le zaradi tkanin samih. Vezave so tiste, ki dajejo tkaninam dodano vrednost. V svoji brezbarvnosti postajajo zanimive.

ceriziranega bombaža in mogoče kakšen dodatek, kot so očala ali nakit, delujejo strogo. Pričeska je pri takih kombinacijah pomembna. Naš videz je lahko povsem strog in fantovski, z razmršenimi lasmi pa tudi zanimiv, neprilagojen in samosvoj.

Tatjana Kalamar Morales

Včasih nezdržljive kombinacije postajajo dobrodošle. Povezujejo se matirane in sijajne površine tkanin, transparentne s težkim ter zmečkanine, z gladkim videzom. Neformalno postaja formalno in obratno. Pravila so, da jih ni. Oblačila so tako pridobila inovativnost, od nas pa je odvisno, kako se bomo oblekli. Pri črni nekako velja, da vsaj pri kombiniranju z barvami ne moremo zgrešiti. Pozornost pa velja pri kombiniranju s širokimi, mahedravimi krili, ki spominjajo na krila španskih plesalk flamenka. Združljiva so le z ozkimi zgornjimi deli oblačil. Ozke bluze z nekaj volani in pridihom neoromantike so več kot zaželene. V prihajajoči pomladi in poletju se bodo vedno bolj kombinirala z ozkimi hlačami, ki bodo »premagale« hlače na trapez. Širok in nizko spuščeni pas, hlače, zlikane na rob, ozka bombažna majica iz dvojno mer-

Če bi za katerega otroka lahko rekli, da je imel lepo otroštvo in lepo mladost, bi bil to zagotovo Aleš. Imel je pravzaprav vse, kar bi v tistih letih morali imeti vsi mladi – starša, ki sta ga imela neznansko rada, živel je v hiši na obrobju Murske Sobote, v šoli mu je šlo dobro, nobenih počitnic ni preživljal doma, o pomanjkanju, takih ali drugačnih pritiskih staršev je lahko samo poslušal prijatelje in sošolce.

Aleš je bil prijeten fant, nikoli ni dal nikomur čutiti, da je njegov oče eden direktorjev v velikem podjetju, niti tega, da je njegova mama zdravnica. Kot da bi se zavedal, da mu je to pravzaprav dano, da k temu sam ni prav nič prispeval in da se zato s tem nima kaj bahati in postavljati. Vedno pa je čutil, da so z njim vsi prijazni, in kmalu je dočkal, da je med njimi veliko takih, ki so prijazni zaradi matere ali očeta. Najprej ga je to jezilo, potem pa je vzel tudi to kot nekaj samo po sebi umevnega in ni niti malo spremenilo njegovega odnosa do mladih, s katerimi se je družil v šoli, pri odbojki pa tudi pri pohajkovanjih po parku in pri prvi cigareti in pri prvi pokušnji alkohola, ki se je končala tako klavrno ali pa poučno, kot je rekla njegova mama, da po pijači ni več posegel. Pokadil pa je tudi kasneje še marsikatero, a nikoli pred starši. Kar zdelo se mu je, da v njun brezhibni način življenja to ne bi sodilo.

bilo seveda vsem samo po sebi umevno, tudi njemu, da se bo vpisal na gimnazijo. Starša sta bila na svojega sina vedno bolj ponosna, z velikimi koraki se je približeval njunim ciljem in željam. Še posebno oče je bil tako zaverovan v Alešovo življenjsko pot, da je začrtal že vse pomembnejše sinove mejnike in mu jih z minimalnimi odstopanji določil. Aleš o tem dolgo sploh ni razmišljal, in ko so tam v sedmem in osmem razredu nekateri njegovi sošolci že natanko vedeli, kako in kaj, je on bolj ali manj negotovo izjavljal, da se pač še ni odločil. Čeprav je slutil, da sta se starša že odločila namesto njega, pa na to ni hotel misliti.

Ko je prvič omenil, da bi rad postal trgovec, sta se starša samo prizanesljivo nasmehnila in njegovih besed niti komentirati nista hotela. Samo z roko sta kot nadležno muho odstranila misel, da bi sin direktorja in zdravnice želel kaj tako nepopisno trapastega. Bila sta prepričana, da je bila to le ena Aleševih fint, ki ga ne

Ko je kot odličnjak končal osmi razred, je

Domače usode ALEŠ

more miniti, saj se ga pravzaprav sploh še resno prijela ni!

In če sta Aleševa starša sinu kaj privzgojila, sta mu njegovo trmo in doslednost, dopovedala sta mu, da mora človek vedno vztrajati na začrtani poti. Aleševa začrtana pot je bila poklic trgovca. Kdo ve, zakaj, in kdo ve, kdaj se je za to odločil, in kdo ve, zakaj mu je bil ta poklic tako pri srcu. Očetu in mami sploh ni razlagal o tem, a ko je končal gimnazijo, je opravil diferencialne izpite in bil neskončno ponosen na tisti papir, ki ga bo v življenju vodil tja, kamor si je želel.

Kot je navada v takih primerih, ne samo med mojimi Prekmurci, ampak najbrž po vseh slovenskih mestih, se je o tem takrat precej govorilo, komentiralo in stavila bi, da je bilo kar nekaj takih, ki so Aleševim privoščili. Fant se za to ni menil, bil je preprosto zadovoljen sam s sabo in s svojo odločitvijo in tako ponosen, da mu je uspelo, da sploh ni opazil, kako sta se oče in mama nekako zaprla vase in je bilo pri njih doma vedno manj obiskov.

Neko popoldne smo posedali na kavi na Zvezdinem vrtu. Predstavil mi je svojo Katjo. Bila sta neskončno ljubek in predvsem srečen par. Ko sem Alešu rekla, da sem ga pravzaprav občudovala, ko se je odločil za čisto svojo pot, mi je smeje povedal, da sta bila oče in mama resda neznansko razočarana, da pa sta se že malce pomirila.

»Ko bi vedela, kdaj sem se za to dokončno odločil!« je navihano pogledal. »Neko poletje sem šel na počitniško delo v očetovo podjetje in sem prvič videl, kako gospodovalno in vzvišeno se obnaša do svojih delavcev. Ne, tak pa nikoli ne bom, sem se odločil takrat. Saj ne vem, ali boste našli povezavo med mojo jezo, razočaranjem in željo za tem, da postanem trgovec, ampak ne glede na vse sem se odločil prav in verjemite mi, zadovoljen sem!«

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

energije, ki je pogoj za visoko ali nizko odpornost, sproščenost ali nevrozo, uspešnost dela in učenja. Visoka življenjska energija, ki je pogoj zdravega ležišča (ležišče ni na sevanih, je v nevtralni coni), je kazalec našega počutja. Na zdravo spanje poleg drugih dejavnikov (kovinska postelja, vodna postelja, mehka ležišča itd.) najbolj vplivajo geopatogene cone, ki nastajajo na območjih križišč kozmičnih sevanj (Hartmanovo in Curryjevo sevanje), ki pa jih intenzivira še prehod podzemnih vodnih žil (podzemna jezera, stoječa voda, rezervoarji, odtoki pa niso škodljivi). Še posebej nevarno vplivajo na spanje tudi prelomi, ki pogosto nastajajo pri potresih, rudnine in tehnična sevanja (TV-aparat, radio pri glavi, električne budilke pri glavi in tudi vtičnice).

Ker je bralka, gospa Marija, poslala zanimivo pismo, v katerem omenja zdravo spanje (lastne izkušnje) in ker me je kar nekaj bralcev in bralk Vestnika po objavi v Penu klicalo, bom tokrat naredil izjemo, čeprav sem napisal, da bom izrecno odgovarjal le na vprašanja. Če bi želel podrobno razčleniti zakonitosti zdravega spanja, s katerim je povezana tudi stopnja življenjske energije, ki je pogoj za zdravje in odpornost, moč in sproščenost, bom glede na dovoljeno dolžino članka moral odgovarjati v nadaljevanjih.

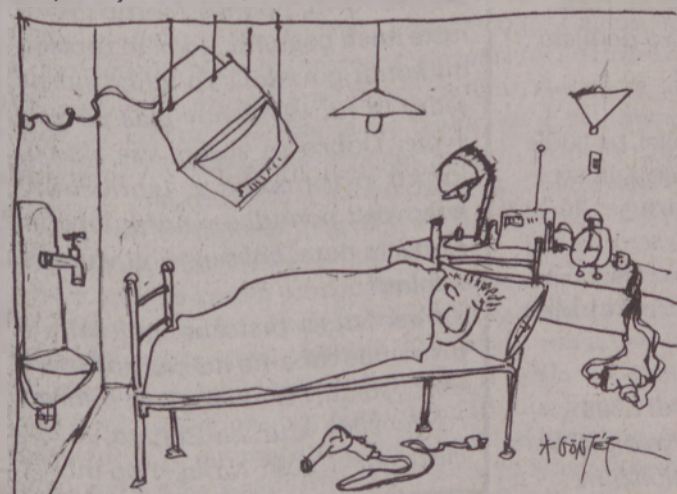
Poznavanje zakonitosti radiestezije je najpomembnejši dejavnik življenjske

Tako na naše spanje in življenjsko energijo vplivajo kozmična sevanja (to so sevanja, ki delujejo na zemeljsko površino navpično v mrežah v določenih merilih, ki se imenujejo po strokovnjakih, ki so jih odkrili in dokazovali). To pa jim žal zaradi neupoštevanja znanosti ni uspelo v celoti, zato so še danes zgolj predmet obnove, kljub dokazom njihove škodljivosti in vpliva na nastajanje bolezni.

Hartmanova mreža, ki je v razmerju 190 do 200 centimetrov, širina žarka pa je 20 centimetrov, se imenuje po profesorju dr. Hartmanu, ki je v svoji praksi proučeval predvsem vpliv teh sevanj na nastajanje rakavih obolenj, vpliv na življenjsko energijo in nastajanje bolezni pri ljudeh, ki so spali na križiščih teh sevanj. Ugotovil je, da v obdobju od pet do deset let spanja na takih conah pada življenjska energija s 100 odstotkov na 60-65 odstotkov, kar bistveno zmanjša odpornost. Bolniki, ki spijo na takih križiščih, spijo vedno slabše in se zbujaajo med eno in tretjo uro zjutraj. Ko bi bilo treba zjutraj vstati, so utrujeni, nenaspani, pojavljajo se nevroze, zmanjša se njihova fizična in psihična sposobnost, poveča se valovna dolžina, upočasnijo se frekvenčno nihanje celic, ki se po obdobju v času de-

setih let spanja na takem mestu začnejo nepravilno deliti, kar povzroča rast rakavih celic in s tem malignih tumorjev. K temu pripomorejo tudi pogosta nevroza, nizka odpornost in genske zasnove, ki so velikokrat dedne in povečujejo tveganost za določena obolenja.

Linija Hartmanovega sevanja zelo poslabšuje elastičnost hrbtenice, zmanjšuje aktivnost ščitnice, hipofize in obščitnih žlez, deluje na rizičnost obolenja za osteoporozo, predvsem pa deluje na počutje (nevroza, stalna utrujenost, depresivnost, žalost, zaskrbljenost, nezbranost, koncentracija, potrnost), za kar strokovna medicina nima pravega vzroka in govori o tako imenovanih boleznih neznanega vzroka. Če čutite omenjene težave, je nujno, da pokličete bioenergetika - radiestezista, da vam določi zdravo mesto za ležišče. Nikakor pa ne pristanite na to, da vam proda zaščitna sredstva, kar vas bodo lahko stalo manjšega premoženja, vaša postelja pa bo še naprej izpostavljena sevanju, ki bo krhalo vaše zdravje.

**SKUŠAJTE POMAGATI
SKUŠAJTE POMAGATI**

Kaj bi storili vi???

Nasvet, mnenje ali kar lastno zgodbo pošljite do 20. marca 2002 na naslov Pen - Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Najzanimivejše bomo objavili!

Prosim vas za zdravo pamet

ali polž v solati (3)

Kakšno čudežno moč imajo besede. In kakšno čudežno moč imajo šele besede, ki so zapisane v knjigah. Lahko tudi v knjigi vtisov, pohval in pritožb. Človeka že morajo prevevati močna čustva, pozitivna ali negativna, da zbere toliko poguma in zaprosi: Knjigo vtisov, prosim! In potem na bel papir izlije svoja čustva. Velikokrat so ta čustva veliko bolj iskrena, kot so lahko besede, ki jih poveš naglas. Gotovo jih bo nekdo prebral ali pa bodo našle naslovnika. Vsi radi slišimo predvsem pohvale, dobre misli. Te božajo dušo in človek takoj dobi še večjo voljo do dela in življenja. Kakšne opazke in pripombe, tudi pritožbe pa kakovostno, pa če priznamo ali ne, pripomorejo, da se spremenijo kakšne pomanjkljivosti. Tudi slabe stvari je treba vzeti za dobro. Če jih upoštevamo, lahko spreminjamo stvari, na boljše seveda. Nič ne more tako omrtvičiti in zamegliti pogleda, kot če se nekoga samo hvali.

Lično urejena knjiga v Termah Banovci

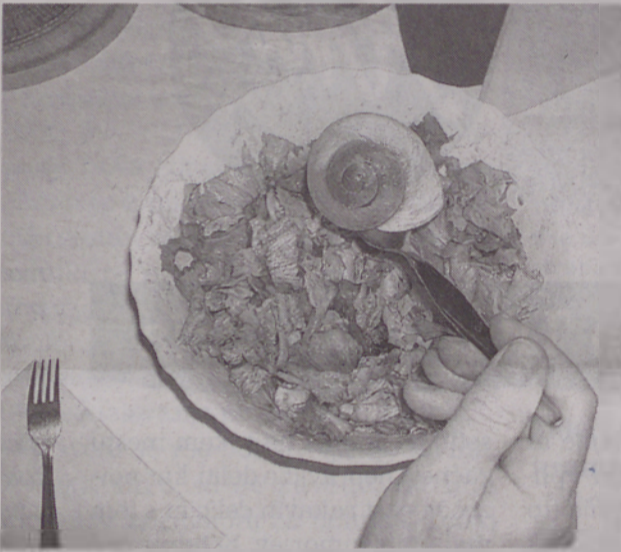

Gospa Jožica Šavel v domači gostilni s knjigo vtisov

V Termah Banovci imajo knjigo vtisov na lično urejenem mestu, skorajda bi lahko rekli na piedestalu. Svoje misli in vtise lahko mirno urediš in zapišeš, kar ti leži na duši. »V knjigo najpogosteje pišejo tisti, ki so zelo zadovoljni ali pa zelo nezadovoljni,« je povedal Dejan Berič iz marketinga. »Posebno pozornost namenjamo zapisom v tej knjigi, saj je velikokrat merilo, kakšni smo.« Seveda pade tudi kakšna negativna opazka, v glavnem pa so zapisane lepe misli. Za dobro opravljeno delo jim je neka avstrijska firma celo podelila pokal.

...Osebe zelo prijazno, vsi se zelo trudijo, od kuharjev do natakarjev. Posebno bi pohvalili gospo Albino, ona je kot čebelica, ki leta s cveta na cvet. Albina pa leta od mize do mize zelo marljivo in spoštljivo.

Pri vas smo bili že devetkrat, pa to za nas ni šah mat! Prihajali bomo še in še, tako mi moji vnuki govore.

Čeprav trajajo počitnice le nekaj dni, morda teden, živimo zanje mesece in vse leto. Teh nekaj brezskrbnih dni skrbno načrtujemo in si nadvse želimo, da bi bile kar se da lepe in da bi doživeli vse tisto, za kar med letom nimamo časa. To so tudi trenutki, ko lahko opazujemo naravo okoli sebe in spoznavamo nove ljudi in nove svetove.

Ostanite takšni, kot ste. Ohranite naravo tako, kot jo imate. Vse redke darove, ki jih je ostalo tako malo, imate. S tem nam lepšate trenutke, preživete pri vas.

Vsem, ki ste k temu prispevali, želim, da bi bili na vašem dopustu deležni enake pozornosti.

Knjige kot raritete

Povsem drugače pa je v manjših gostilnah, kjer se zbirajo naključni obiskovalci ali domujejo stalni gostje. Urejene knjige vtisov so raritete, saj gostje le redko zaprosijo zanje. Pa kdo se sploh spomni na to! Pridejo, zvrnejo kozarček ali dva in odidejo. Tako leta in leta, dnevi in večeri so si podobni kot jajce jajcu. Nekoč se bo vse to pozabilo, če se ne bo našel pisec analov za drobne stvari. Taka nepomembna in vsakodnevna informacija bo lahko nekoč zelo zanimiva in dobrodošla.

V okviru akcije sem vstopila tudi v gostilno Antalič v Sebeborciah. Tisto gostilno z 80-letno tradicijo, za katero sem nekoč izjavila, da še nikoli nisem bila tam, pa so me vsi samo presenečeno pogledali, ali je to mogoče, da nekdo še nikoli ni bil tam. Prav nič posebnega na prvi pogled, marsikateri potencialni gost bo šel kar

Mnogi v kapelici v Moravskih Toplicah postojijo, pomolijo in zapišejo svoje misli. Velikokrat so uslišani!

mimo. Ampak ko tja vstopiš, začutiš, da ima ta prostor dušo in da te takoj sprejme. Šefinja Jožica Šavel ni bila prav nič presenečena, ko smo jo zaprosili za knjigo vtisov. V knjigi, ki so jo uvedli pred nedavnim, sta le dva zapisa, čeprav se pri njih obrne veliko gostov, predvsem taki, ki vedo, zakaj hodijo k njim. Tam se vedno oglasijo tudi udeleženci likovne kolonije Primoža Trubarja, ki so v knjigi pustili okvir, med drugim pa je nekdo v šali zapisal:

Cene niso prilagojene našim delavski plačam. Vivat sindikalisti!

Tudi v Vinogradniškem centru Goričko oziroma gostilni Ratnik niso bili prav nič presenečeni nad tem, da smo jih zaprosili za knjigo vtisov. »Seveda jo imamo,« je povedal natakar. Potem pa smo čakali, iskal jo je natakar in potem še šef, Boris Ratnik. Skupaj sta razočarana ugotavljala, ali so jo dekleta tako dobro pripravila ali pa jo je kdo odnesel. Žal mi je edino, da smo šefa predolgo zadrževali, saj je moral študirati za izpit, mislim, da matematiko. Držimo pesti, da bo izpit opravil, če pa ne, pol krivde prevzamemo mi. Tja se še vrnemo, ko najdejo knjigo.

Naj usliši naše prošnje

Knjigo vtisov pa imajo tudi pri kapelici Marije, matere Jezusove, ki so jo postavili Reharjevi v Moravskih Toplicah, posvečena pa je bila 3. decembra 2000. Predvsem na željo gospe Sidonije v zahvalo, da je ozdravela. Pri kapelici se ustavljajo ljudje z vsega sveta, nekateri pridejo sem samo zaradi njihove kapelice. Prihajajo verniki različnih ver pa tudi taki, ki nikoli ne stopijo v božji hram ali v Boga ne verjamejo. Imela naj bi čudežno moč.

Obiskali smo to kapelico in vsi čutili močno energijo. Z nami je bil tudi človek in nam pokazal, kako delujeta nihalo in tenzor.

V knjigo, ki jo imajo v kapelici, pa ljudje zapišejo svoje želje, svoja upanja in svoje prošnje. Ljudje prosijo za zdravje, da bi lažje nosili svoje križe, predvsem pa naj pomaga v težkih trenutkih, za službo, za srečo v zakonu in življenju in še kaj. Med drugim je zapisano:

Prosim za zdravje moje družine, predvsem otrok, in daj zdravo pamet vsem nam in mojim najbližjim.

Tukaj smo se zbrali ob dnevu Marijinega vnebovzeta. Prišli smo po pomoč, torej zatekli smo se k Bogu, da bi nam pomagal, meni, da naredim popravnega, za preostale pa so skrite želje. Vsi upamo, da se bodo uresničile. Hvala ti, Bog, da mi stojiš ob strani.

Ljudje upajo, da bo bolj držalo, kar je zapisano, in da bo Bog uslišal njihove prošnje. Prosijo za zdravje in da bi se jim vrnilo vse izgubljeno. Nekdo je napisal, da si želi, da bi našel izgubljeno denarnico, in še isti večer so ga poklicali in mu sporočili, da se je denarnica našla. V zapisani besedi je moč, verjetno se je tega zavedal tudi Gutenberg, ko je izumil prvi tiskalni stroj. To pa ljudje v življenju preveč pozabljamo. Tako nepotrebno se nam zdi izreči ali napisati nekaj besed in svojih misli. Ampak besede imajo čudežno moč – za tistega, ki jih je zapisal, in tudi za tistega, ki se ga dotaknejo, je nekdo zapisal.

FOTO

A. Nana Rituper Rodež
Nataša Juhnov, A. N. R. R.

v solati!

Povejte na Penov glas!

Vabimo tudi vse vas, dragi bralci in bralke našega časopisa, da nam zaupate svoje vtise, ki ste jih doživeli v lokalih ali na javnih mestih. Lahko je kaj lepega, ste kje prav posebno dobro jedli ali so vas sprejeli prijazni ljudje, so vas morda rešili iz nerodne situacije. Prav gotovo pa se vam je zgodilo tudi kaj takega, kar gostilnam ni ravno v ponos. Morda takrat niste imeli poguma, da bi to zapisali ali komu povedali. To lahko storite sedaj in na ves Penov glas poveste svoje. Dobro in slabo, vse skupaj lahko pripomore k izboljšanju kakovosti ponudbe v naših lokalih. Napišite nam, kakšen je bil vaš polž v solati!

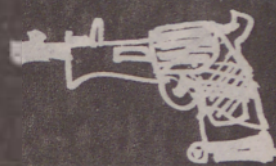
Vaše vtise, pritožbe, pohvale in pripombe čakamo na naš naslov: za Polž v solati, Pen, Podjetje za informiranje, 9000 Murska Sobota, ali po elektronski pošti Nana.rr@p-inf.si.

OSTE
BAKAL

I Z

M O J E G A

A R H I V A

Kako je ostala Radgončanka Adela Vrbnjak v dveh mesecih brez dveh sinov?

III.

Najprej je imela vse, takoj zatem pa

čisto nič več

Kako lahko kruta usoda prizadene človeka, ko ta to najmanj pričakuje, nedvomno zgovorno pove tragedija, ki se je zgodila natanko pred šestimi leti Adeli Vrbnjak iz Gornje Radgone. Še v začetku leta 1996 je bila srečna in vesela, imela je skoraj vse, v pičlih nekaj mesecih pa je ostala brez vsega. V samo dveh mesecih so ji namreč slovenske prometnice vzele oba sina, najprej še ne 19-letnega Branka in natanko dva meseca pozneje še ne 29-letnega Marjana. S tem se je za Adelo Vrbnjak iz Ulice Silvire Tomassini v Gornji Radgoni čas praktično ustavil, čeprav je šlo za žensko, ki se je tistega leta srečala z Abrahamom, in ki bi šele takrat lahko zaživela »s polnimi jadrin«, a kaj, ko se ji je kruta usoda postavila na pot in ji pobrala tisto, kar je imela najraje.

Le redki so bili Radgončani, prebivalci okoliških krajev in tudi mnogi gostje nekdanjega radgonskega hotela Grozd, ki niso poznali vesele, vedno nasmejane in prijazne natakariče Adele Vrbnjak, ki si je v omenjenem hotelu in še nekaterih radgonskih gostinskih lokalih služila kruh vse do začetka leta 1996, ko se je predčasno upokojila po tudi prezgodaj umrlem možu Adolfu. Adela je bila tako vedno v stiku z ljudmi, vedno je znala prisluhniti težavam drugih in jim tudi pomagati. Res so tudi njej v hudem pomagali drugi, vsaj s tolažbami, toda to je bilo premalo, da bi ji lahko vrnilo sinova, ki ju je imela tako zelo rada. In tako, kot se to pogosto dogaja, tudi Adeli ni bilo usojeno, da bi uživala v zasluženem pokoju. Pokazalo se je namreč, da za Adelo številka devet ni bila srečna. Tistega leta 1996 bi namreč mož Adolf, ki je zaradi zahrbtne bolezni pred tem umrl, praznoval 49., starejši sin Marjan 29., in mlajši sin Branko 19. rojstni dan. Toda že pred poletjem 1996 nobenega od njih ni bilo več med živimi, in treh »na devet zaokroženih« rojstnih dnevoov niso mogli proslavljati. Še več, hiši Vrbnjakovih v Gornji Radgoni in Ivanjševskem Vrhu, kjer je bil ob novi hiši tudi večji vinograd, sta ostali zaviti v črno. Za Adelo, ki je edina ostala, pa se je čas ustavil ...

Adela je, skupaj z možem Dolfijem, s trdnim in napornim delom in odrekanjem veliko ustvarila, dve veliki hiši in veliko drugega nepremičnega in premičnega premoženja. Z možem sta želela sinoma zagotoviti lepo prihodnost, kar jima je tudi uspelo. Kljub temu pa je Adela februarja 1996, ko se je poslavljala od sodelavcev in sodelavk in odhajala v pokoj, snovala načrte, kaj je še treba postoriti. Spraševala se je, kako mlajšega Branka osrečiti z nakupom avtomobila za 19. rojstni dan (19. marca) in kako starejšemu sinu pomagati pri dokončanju fasade na novi hiši na Ivanjševskem Vrhu. A ji žal tega ni bilo treba storiti, saj je denar, namenjen za avtomobil in fasado, morala porabiti za stroške pogrebov obeh mladih fantov, svojih sinov.

Zgodaj zjutraj, natanko devet dni pred Brankovim rojstnim dnevom, v nedeljo 10. marca 1996, so številne Radgončane in prebivalce Apaške doline zbudile sirene gasilcev, policistov in reševalcev. Med tistimi materami, ki jih je to jutro stiskalo pri srcu, ker njihovih otrok ni bilo doma, je bila tudi Adela Vrbnjak, saj se je tudi njen Branko zadržal na nekakšni veselici nekoliko dlje kot običajno. In le nekaj minut pozneje se je razširila žalostna novica: na apaški »regionalki smrti« sta se ponesrečila mlada fanta, eden je mrtev, drugega pa so v kritičnem stanju prepeljali v mariborsko bolnišnico (čez nekaj ur je umrl tudi ta). Na kraju nesreče pa je umrl ravno Branko Vrbnjak, ki je bil sopotnik v avtomobilu. Radgona je utihnula, nikomur ni bilo jasno, zakaj se je mladima fantoma to moralo zgoditi. V pogovoru ljudi je bilo vedno, zakaj ... V veliki žalosti vseh Radgončanov, zlasti svojcev, sorodnikov in številnih prijateljev, so ju isti dan skupaj pokopali na radgonskem pokopališču.

Rože na Brankovem prezgodnjem večnem počivališču niso niti ovenele, že je Radgončane, spet pa najbolj Adelo Vrbnjak, zadela nova nesreča. Takrat 11. maja, torej natanko dva meseca po Brankovi smrti, je prišla žalostna novica s košaške ceste v Mariboru. V hudi prometni nesreči, ki jo je povzročil voznik drugega avtomobila, je kot sopotnik na kraju nesreče umrl še ne 29-letni Marjan

Vrbnjak. Tragično je torej izgubil življenje tudi drugi in zadnji Adelin sin. Zapustil je tudi soprogo Karmen ter šestletnega sina Aljaža in triletno hčerko Ines. V veliki žalosti je pustil vse tiste, ki jih je imel najraje. S sodelavcem se je peljal kot lastnik podjetja za montažo stavbnega pohištva le dokončat neko delo nekje pod Pohorjem. Tudi dokončal ga je, toda domov se ni vrnil, zasluženega denarja, približno 100 tisoč tolarjev, ni prinesel domov. Svojcem so ga, umazanega z Marjanovo krvjo, predali policisti. In na radgonskem pokopališču spet vse po starem, solze na licih več sto pogrebnikov, nezadržno jokanje najbližjih svojcev. Še nebo se je jokalo, kajti takšnega dežja, kot je bil v času pogreba, že dolgo ni bilo.

Še najbolj žalosten je bil pogled na otroka Aljaža in Ines, ki sta kljub svoji majhnosti in mladosti vse razumela, kako tudi ne, ko pa sta ostala brez tistega, ki sta ga imela najraje. »Čeprav je bil Marjan celodnevno zaposlen, je velik del svojega časa posvetil Aljažu in Ines. Skupno so

premagovali prve ovire, skupno spoznavali svet okrog sebe, skupaj so se veselili. Sin in hčerka sta bila ponos družine, za katera sta se trudila oba. Žal je bilo vsega tega v trenutku konec. Le delček nepazljivosti nekoga je bil dovolj, da cesta vzame še eno življenje, s tem pa zagrne v črno družino in svojce, prijatelje in sosede,« je takrat med drugim dejal pri odprtem grobu govornik Srečko Žizek.

Potem pa nadaljeval: »Usoda pa ima čudna pota. Komaj dva meseca sta minila, odkar smo stali ob tem istem grobu in se poslavljali od Marjanovega mlajšega brata Branka. Usoda je hotela, da vzame dve mladi življenji skoraj na enak način, dve mladi življenji, ki sta pod isto streho skupaj odraščali, dva sinova matere Adele, ki ju bo še kako pogrešala ...«

In res, tudi sedaj, natanko šest let pozneje, vidijo Radgončani in drugi, ki Adelo poznajo, koliko vsa ta leta pogreša svoja sinova. Od ženske, ki je še pred nedavnim žarela od življenja, je ostala potrta gospa, ki se je sicer vrnila v življenje, saj ni želela, da bi sedaj naenkrat propadlo vse, kar so dolga leta skupaj ustvarjali. Ni želela, da bi ostala neobdelan vinograd in sadovnjak na Ivanjševskem Vrhu, da bi trava prerasla velik in lepo negovan vrt pri hiši v Gornji Radgoni. Kljub temu pa velik del svojega časa preživi na radgonskem pokopališču, kjer s solzami zaliva prezgodnja trajna počivališča svojih Brankeca in Mareka, kot ju je imenovala. Ob grobu svojih otrok je več mesecev po tragediji vsak dan srečevala veliko mladih ljudi, ki so nenehno prižigali sveče in prinašali sveže cvetje in ki so tako kot ona žalovali za dvema mladima življenjema. Branko in Marjan sta bila med prijatelji zelo cenjena in spoštovana, in to se je takrat tudi potrdilo, mnogi pa ju imajo v lepem spominu tudi danes.

»Poglejte, imela sem čisto vse in takoj zatem ničesar več. Ostala sem čisto sama, nikjer nikogar več, zelo težko mi je bilo in tudi danes mi je. Nikakor mi ni jasno, zakaj mora mati preživeti svoje otroke. Ne vem, kaj sem komu zgrešila, da me je to doletelo. Koliko let sva si z možem odtrgovala od ust, da bi otrokoma zagotovila lepo življenje, potem pa ... Že nekoč smo se skupaj dogovorili,

da bo Marjan živel na Ivanjševskem Vrhu, Branko pa v Radgoni, žal pa sta hiši ostali prazni. Ne spominjam se, da bi se komurkoli iz moje ali moževe družine kdaj zgodila takšna tragedija. Še po smrti mojih otrok je namreč živela moževa mama, in ko smo jo ob neki priliki obiskali z Marjanovimi otroki, mi je mali Aljaž potrto povedal, da na svetu ni nobene pravice. Sam da mora živeti brez svojega atija, strica in dedka, po drugi strani pa prababica živi še v takšni starosti,« nam je solznih oči pripovedovala gospa Adela.

Izvedeli smo tudi, da je imel mlajši sin Branko rad glasbo, da je njegov rock ansambl Fetss Nunns, kjer je bil Branko pevec, posnel kaseto in zloženko. Enostavno je živel za glasbo in tudi zaradi tega je imel veliko prijateljev. Pred tragično smrtjo se je Branko pripravljaj na služenje vojske. »Branko ni imel rad vojske, ko je spremljal dogajanje (vojna na jugu, op. p.) v bližnji sosesčini, je vedno trdil, da nikoli ne bo šel k vojakom, in tako se je tudi zgodilo. V vojsko mu ni bilo treba.

Pred tragičnim dogodkom mi je tudi povedal, da tistega rojstnega dneva ne načrtuje praznovati, in odločila sem se, da mu, če že ne bo šel k vojakom, za rojstni dan kupim avtomobil. In kot bi se zgodil čudež, tudi rojstnega dneva ni praznoval in na veliko žalost sem denar, namenjen za darilo za rojstni dan, morala nameniti za pogreb,« je nadaljevala strta mama Adela.

Tudi Marjan je bil na Brankovem pogrebu zelo potrto, ne sam in ne kdorkoli drug pa ni pričakoval, da bo v tako kratkem času tudi on tik ob Brankovi žari

... Njegova mama še sedaj ne more dojeti, da je se je vse to zgodilo, ko pa si je nekoliko obrisala solze, nam je povedala: »Tisto nesrečno jutro sva z Marjanom skupaj zajtrkovala, in ker je bila njegova soproga Karmen odsotna, sem mu naročila, da po opravljenem delu pride tudi na kosilo. Obljubil mi je, da bo, kajti moral je le nekaj malega dokončati, toda tokrat obljube ni izpolnil.

Še več, poslal mi je tako žalostno novico, ki je dolgo nisem mogla verjeti. Žalostno novico je poslal tudi svojim majhnima otrokoma, ki ju je ljubil najbolj na svetu. Mala Ines ni mogla dojeti, da že strica Branka ni več med nami, saj je že pri pogrebu na pokopališču govorila, da gremo domov, kajti stric je najbrž že prišel, ko pa smo prišli domov, je takoj šla pogledat v njegovo sobo. Ko ga ni bilo, je bila zelo razočarana in nesrečna in mislim si lahko, kako ji je bilo, ko tudi atija ni bilo od nikoder. Po tistem mi je mali Aljaž včasih povedal, da naj bi njega klicala Marek, kot sem prej njegovega atija, in to mi je še bolj paralo srce. Izgubila sem voljo do življenja in dela. Zamislite si to usodo, Brankov pogreb sem plačala z denarjem, namenjenim za njegovo darilo, Marjanov pa z denarjem, ki sem ga nameravala darovati njemu kot pomoč pri dokončanju fasade na novi hiši na Ivanjševskem Vrhu ...«

Gospa Adela Vrbnjak nam je nekaj dni po obeh tragedijah tudi povedala, da je bila sama večkrat udeležena v prometnih nezgodah in da zaradi tega ne namerava tožiti človeka, ki je povzročil Marjanovo smrt, saj je dojela, da se vsakemu vozniku lahko zgodi enako, sina ji nihče ne more vrniti, denarja pa tako ne potrebuje. Sama je imela vedno srečo, da so bili uničeni samo avtomobili, nikoli pa sama. Enako tudi Marjan, ki je imel kot voznik več prometnih nezgod, tudi ko je bil avtomobil v celoti uničen, se njemu ni zgodilo nič, potem pa je umrl kot sopotnik.

Takšna je torej zgodba o Adeli Vrbnjak iz Gornje Radgone, ki ji je kruta usoda pobrala vse, kar je imela. Sedaj je sicer videti, da je vse »normalno«, saj ima s prijateljem veliko dela tako v Gornji Radgoni kot na Ivanjševskem Vrhu in tudi na njegovi domačiji, toda zagotovo ni tako.

»Ge bi tuj štrajko!«

... san pravo atiji. Tak me je pogledno, ka mi je fčasi jasno bilou, ka bi bilou, če bi še inouk sopno, kaj od štrajka. »Štrajko bi tij!« je pravo ati. »Ja, Vanek moj, najprle moreš biti doktor, sodnik ali pa školnik. Tej f Sloveniji lejko štrajkajo, ka znajo, ka njin nišče nika nemre. Viš, delafci pa mamu sindikate zatou, ka nan sindikalne izlete organizejrajo. Enin 500 pa 600 pa več gezero na mejsec, delafcon pa 50 pa 60, pa je se v redi. Samo bleke majo pa nažalost ovi v beli haljaj pa ovi v ancugaj glijne kak ovi, ka majo kavbojke pa paratne srakice. Pr stouli so sideli naša bajca pa so pravli, ka do uni tuj štrajkali. »Ja, kak te pa te vij štrajkali?« je pijto ati. »Nemo več k doktori šla,« so pravli bajca.

»Slovenija bi rada gratala del, kak se tomi čedno pravi, del evroatlanskih integracij,« je pravla naša še nej šrajakajoča učiteljica. Meni je jasno, ka se ide za EU pa za NATO. Nej mi je pa jasno, ka smo svobodni bilij samo 11 lejt, zaj se pa pšemo v te EU. Ka od NATO-ja sploj nemo gučo. Inouk so zdignoli roke f parlamenti pa so že zglosovali, ka lejko v naše morge pridejo kakšekoli ladje, ka majo atomski pogon. Po moje nej samo pogon, liki tuj atomske bombe sebof. Takše male, mini, kak nan zaj Buš razlaga, ka je prej Amerikanci majo. Kak fejt se naša država razvija pod sedanjin vodstvon, je nej daleč den, ka de sakši Slovenec mel svojo malo atomsko bombo - žepno, ka boš jo lejko meu sigdar sebof za sakši slučaj, če bi nas slučajno napadno Luksemburg ali pa Lichtenstein. Ništerni naši prejnji nan gučijo, ka živemo v stalnoj nevarnosti. Od teigamau ges nemren merno spati. Brodin si pa brodin, što je naš glavni sovražnik - potencialni napadalec. Pa mi ne prijde na misel nika čednoga. Najprle san mislo, ka nas Avstrijci ščejo napadnoti zavolo toga, ka smo na olimpijadi boukši bilij od njūvi skakalcof. Te san si mislo, ka nas Madžari ščejo napadnoti, ka lidje več telko v Lenti ne odijo pa ove cote ne kŕpŕvlejo za enkratno uporabo. Ka pa Talijani? Ja, viš, tej so pa sumljivi. Samo ka bi nas napadnoti? Za koj? No, pa san pa nej znau. »Aja,« se mi je posvetilo. Znan, Vatikan nan je nevaren. Da san tou povedo atiji, je leto za menof skoro do Mure. Da me je zgrabo, je samo pravo: »Povej!« Pa san začo mojo teorijo. »Vatikanški gardisti so kredi, ka zasedejo Slovenijo.« »Zakoj?« je pijto ati. »Zakoj, ja, ati moj, viš, gnesden f cerkev odijo si tisti, ka so inda najbole rdeči bilij. F prve vrste se pšejo. Naj je li vijdijo. Edino po kon je spoznaš, je, ka do zaj za vŕzen samo rdeče bilice farbali.« Ati mi je takšo prpelo okoli vŕj, ka mi je še dvej vŕi v glavej zvonilo, kak če bi na tŕnji

biu. Pa mi je ati razložo: »Viš, Vanek moj, Tou ti je tak s politikof, trijftale se ji obrača po vetri. »Kakšen vetri?« san pijto. »Takšen, ka njin paše f tiston momenti,« mi je razložo. Ge vijdijo največ koristi za sebe, ta se obrnejo. »Ne razmin, san pravo, če ge cejlo življenje za Muro navijan, nemren prej nouči za Maribor navijati,« san pravo. »Ja, mali moj, tou je nači, tej samo gledajo, ge bi lejko največ nagrabili.«

Te san atija pijto, ka si on misli od toga odavanja slovenski podjetij pa bank. »Nika,« je pravo ati. »Kak nika, vej pa tij sigdar neka moreš povedati.« »Tū pa nemam kaj povedati, čista seeno mi je.« »Najlepše stavbe v sakšen varaši majo banke.« »S koj?« je pijto ati. »Z naši pejnez. Te pa da po kredit ali pa limit prijdeš, moreš še prositi. Za svoje pejneze. Ka od obresti sploj ne gučimo, kak te gŕlijo. Tou, ka njin dvajsti pa tresti pa več lejt sakši mejsec tvoji pejnezi notri prtečejo, tou pa nikomi nika. Čista seeno je, če de lastnk Hans ali Giovanni ali Pierre, sigdar de isto.«

Ja, še malo, pa našemi predsedniki Kučani doj steče mandat. Ati je pravo, ka takšega predsednika Slovenija več nede mejla. »Tak je!« san pravo. Niti eden ali ena nede tak verodostojno predstavlo velikost naše države. »Što bi pa lejko bil nouvi?« san pijto atija. »Neman pojma,« je pravo ati. »Ja, kak pa te ge naj znan, če tij ne vejš,« san pravo. No, zaj va pa šla z atijon gor na ižo po šunko, ka mo jo za vŕzen geli, te mo pa še leto po bilice, ka je mama pofarba z lukon kak sigdar. Bajca do pa te gor škrabali ove ornamente ali kak se njin že pravi. Sakše leto mamu najlepše remenke. Bar inouk mij lepše farbamo. Vači nas ovi sakši den farbajo pa nan mejsec v vodej kažejo. Zelen van, ka bi preživeli fajn svetke, deci pa, ka naj sploj nej ali pa fejt previdno s karbidon strejlajo. Pa te če te že sitrejlali, je naj pouleg vaš ati ali pa kakši starejši.

P.(ozabo) S.(an): Naša vlada je f krizi, nemrejo po svejti leitati. stari vladni avion je prej hin, nouvi, šteri košta kak ena velka fabrika, je pa še nej prišo (prleto). Pri strejljanji s karbidon paste, ka kakša mlečna kanta previsiko ne odletij pa te razklumpani avion doj ne vdari, da de šteri pregenj od naši politikof tū prej leto na nujni sestanek f Pešto po šunko ali PIK salamo.

VANER

IZBRALI STE

NAJ POLJUB POMURJA

Izenačen boj med šestimi finalisti je prinesel zmago TIMIJU iz Bodonec in MIŠI iz Šalamenec, ki smo ju v februarškem Penu označili pod črko E.

Sliko je poslala družina Poredoš iz Bodonec 134, ki prejme nagrado Kolinske iz Ljubljane v vrednosti 10.000,00. sit.

Sponzor
NAJ
POLJUBA

Iz kupa dopisnic, ki ste jih poslali in glasovali za svojega favorita, smo izžrebali eno. Nagrado našega podjetja prejme Bruno Jančar, Apače 106, 9253 Apače.

SMINT

Čestitamo!

NOVA AKCIJA NAJ... NAJ... NAJ...

NAJ BOLJ »odpelani« avtomobil Pomurja

Aprila pričakujemo sliko vašega avtomobila, ampak, saj se razumemo, NAJBOLJ »ODŠTEKANEGA« AVTOMOBILA. Nekateri jekleni konjički so dandanes resnično prava posebnost, redkost, umetnina, starina ... Nekateri so pisani kot mavrica, drugi so edinstveni na svetu ..., tretji so tako stari, da komaj še sopihajo po cesti. Ampak pazite, veljavne so tudi fotografije avtomobila, ki ni vozen, samo da je avto ... traktor ... kamion ... motor, skratka vse, kar brni. Če imate letalo, ki je nekaj posebnega, bomo veseli, če nam pošljete njegovo fotografijo.

Vse prispele fotografije vrnemo.

NAJBOLJ »ODPELANI« AVTOMOBIL POMURJA oz. njegovega lastnika pa čaka lepa nagrada.

Slike pošljite na naslov: Agencija VENERA, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota, s pripisom ZANAJBOLJ »ODPELANI« AVTOMOBIL POMURJA

Vesele velikonočne praznike vam želijo

*Občina
GORNJI
PETROVCI*

*župan
Franc
Šlihthuber*

*Občina
ODRANCI*

*župan
Ivan
Markoja*

*Občina
CANKOVA*

*župan
Viktor
Voršič*

*Občina
KUZMA*

*župan
Jožef
Škalič*

*Občina
ČRENŠOVCI*

*župan
Anton
Törnar*

*Občina
DOBROVNIK*

*župan/
polgármester
Marjan
Kardinar*

*»Aleluja« je naš vzklik
veselja, verovanja in
upanja ob veliki noči.
Vstanimo tudi mi v
nov svet veselja nad
življenjem,
medsebojne ljubezni in
upanja v dobro.
Jožef Kavaš,
župan občine
Beltinci*

*Občina
LENDAVA
župan/
polgármester
Jožef
Kocon*

*Občina
KOBILJE*

*župan
Pavel
Nemet*

*Občina
PUCONCI*

*župan
Ludvik
Novak*

*Občina
TURNIŠČE*

*župan
Jože
Kocet*

*Občina
TIŠINA*

*župan
Alojz
Flegar*

*Občina
ŠALOVCI*

*župan
Aleksander
Abraham*

**KELLEMES HÚSVÉTI
ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK**

Žena iz Mongolije

Po duhovnosti nov izziv: ekološko kmetovanje

Bralci se morda še spomnite karavane miru, ki je potovala 1993. leta tudi skozi naše kraje: dvokolesni voz, ki so ga vleklili volji, ob njem pa so šli mladi ljudje, oblečeni v nenavadna oblačila (oranžne halje) in peli: *Hare Krišna Hare Krišna Krišna Krišna Hare Hare / Hare Rama Hare Rama Rama Hare Hare*. To je bila pesem velike mantrine za duhovno osvoboditev. Naš dan so obogatili pripadniki slovenske Skupnosti za zavest Krišne, ki je sicer vpisana v register verskih skupnosti Slovenije. Med misijonarji je bil tudi Lendavčan Ladislav Varga.

V Lendavi je končal osnovno šolo, v Mariboru pa klasično gimnazijo humanistične smeri. Kot gimnazijec se je začel zanimati za duhovna gibanja in navdušil se je za Zavest Krišne. V Ljubljani se je vpisal na teološko in filozofsko fakulteto, a je študij po nekaj mesecih opustil in vstopil v tempelj Hare Krišna, kjer se je temeljito seznanil s starodavno monoteistično religijo po imenu vajšnavizem, ki sodi v širši okvir hinduizma. Izvor verovanja vajšnav so starodavni spisi Vede.

Misijonar v Mongoliji

V štirih letih bivanja se je tudi usposobil za »pridigarja«. Sprva je deloval pri posredovanju literature po vsej Sloveniji ter sodeloval na več festivalih Hare Krišne doma in v tujini.

»Potem sem odšel v Indijo v zvezno državo Gudžarat, ki je zibelka duhovnosti, civilizacije, književnosti ... Tam sem se nameraval dalje izobraževati v dopolnilnem študiju sanskrta (jezik staroindijske književnosti), hinduističnih ved ... Zdi pa se, da mi študij ni usojen in spet sem se znašel v misijonarskem delu. Z avtobusom smo se vozili od mesta do mesta, od vasi do vasi in izvajali kultur-

ne duhovne programe. Skupina je bila pisana: v njej so bili Indijci, Rusi, Jugoslovani ... Ko smo prišli v neko hišo, smo prenesli določen program, znanje za vse: o zdravi prehrani, ideje za gospodarjenje, duhovne nasvete, meditacijo ... S sabo smo imeli tudi zdravila ...«

Poslanstvo je bilo uspešno, kajti misijonarjem so se pridružili novi ljudje. Ker za nakup avtobusov ni bilo denarja, so kupili vole, izdelali vozove in na pot so krenile nove skupine misijonarjev. Na podoben način tam ljudje hodijo tudi na romanja. Potem so Ladislava Varga povabili v New Delhi, kjer sicer gradijo velik tempelj Hare Krišne. Tam je deloval pri izobraževanju mladih rekrutov z vsega sveta. Srečal se je tudi z Mongolci, Korejci ... To so bili ljudje, ki jih zanima filozofija Hare Krišne. Tam se mu je porodila ideja, da bi delovanje razširili na nekdanje komunistične države: Kitajska, Kambodža, Laos, Severna Koreja ... Misijonsko postojanko so hoteli organizirati tudi v Afganistanu, ampak jim to zaradi talibanov ni uspelo.

»Pristal sem v Mongoliji. S študenti od tam sem se srečal že v New Delhiju in tam smo tudi prevedli v mongolščino dve knjigi. Navdušila me je njihova pridnost. Mongolija je bila zame izziv, čeprav se je medtem država (zaradi perestrojke) odprla: večja demokracija, volitve, tolerantnost ... Deloval sem v Ulan Batorju. Mongolija je bila prava pustolovščina, saj si s svojimi dotodanjimi izkušnjami nisem mogel veliko pomagati. Treba je bilo *jovo nanovo*. Od prodaje knjig ni bilo mogoče živeti in treba je bilo najti službo. Sam sem postal učitelj angleščine na pravni fakulteti, kjer sem srečal soprogo. Tam pa sem se v okviru centra Hare Krišna ukvarjal tudi s turizmom: turistom smo izposojali konje za ježo, džipe za vožnjo po mon-

golskih stepah ... Tudi svoje turistične vodnike smo imeli. Zaslužek smo vlagali v ustanovitev sirotišnic, pozneje pa za internat, v katerega so prihajali otroci z območij, kjer ni šol ali pa so zelo oddaljene.«

Pripeljal ženo in otroka

Oktobra 2001. se je Ladislav Varga vrnil iz Mongolije v svojo rodno Lendavo, kjer ima mamo (oče je žal umrl) in babico, brat pa živi v Ljubljani. Ni prišel sam, ampak je pripeljal s seboj

angleškem, ruskem, slovenskem, madžarskem ... Zakonca komunicirata med seboj predvsem v angleškem jeziku, vendar je moje malo »preverjanje« pokazalo, da gospa Tuya že razume oziroma zna kaj povedati tudi po slovensko in madžarsko, torej v jezikih okolja, kjer zdaj živi in, kot kaže, bo živela nedoločen čas. To pa ne pomeni, da bi prekinihi stike z Mongolijo, kamor nameravajo poslej sicer le še na dopust, obiske. Tuya ima tam starše, ki so intelektualci v pokoju, vendar se zdaj ukvarjajo kot nomadi z živinorejo. To jim je konjiček, kot ga imajo tudi slovenski upokojeenci, ki ne morejo brez svojega vinogradka.

»Tudi sam sem rasel med vinogradi,« je v nadaljevanju povedal Ladislav in potem razkril, da se namerava ukvarjati z ekološkim vinogradništvom in kmetovanjem. Vinograd že obdeluje, kmetijo v vasi pri Lendavi, na kateri bodo v reji tudi konji in krave (ima že deset koz), pa šele oblikuje. Torej neke vrste pod-

soprogo Tuyo Garamsuren, hčerko Egshig, ki je zdaj stara šest let in hodi v lendavski vrtec, in sinka Haridasa, ki je zdaj star dve leti. Ladislavova družina se je hitro vključila v novo okolje, zlasti otroka, ki se učita slovensko in madžarsko. Egshig je zdeklamirala kar nekaj pesmic v več jezikih: mongolskem,

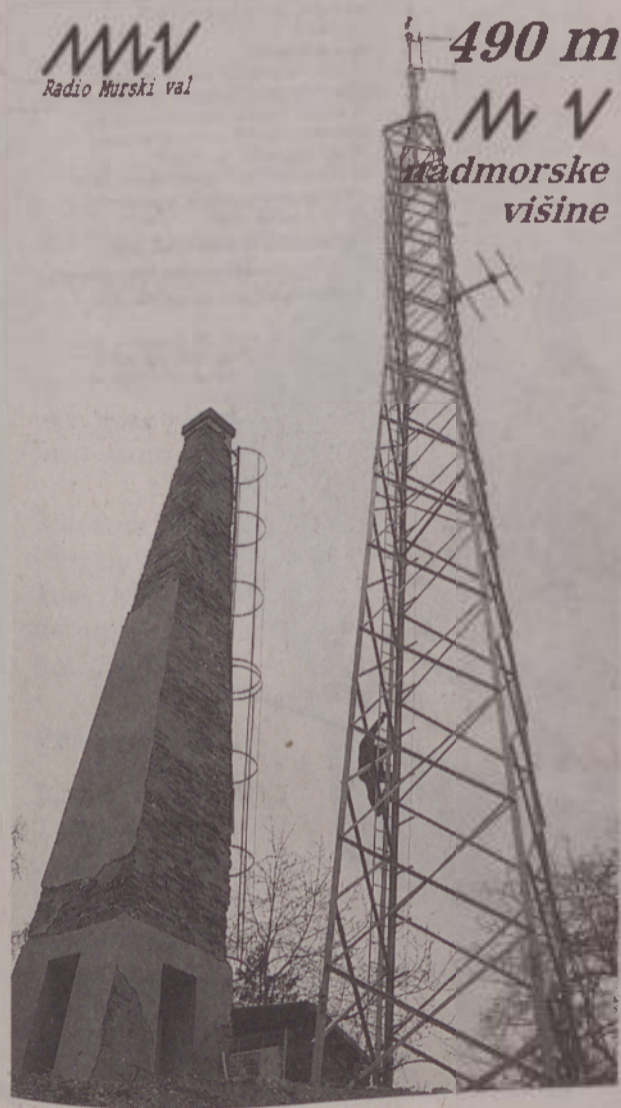
jetništvu, s katerim ima nekaj izkušenj tudi iz Mongolije. Na vprašanje, ali gre vse to v korak z njegovim duhovnim prepričanjem, pa je odgovoril posredno: pred leti je bil izziv duhovno poslanstvo, posebej na območjih, kjer so orali ledino, zdaj pa je izziv ekološko kmetovanje, pridobivanje zdrave hrane in pijač. Še naprej pa seveda ostaja po duši krišnovec.

Krišna (po sanskrtu črni) je bil indijski knez, ki je bil povzdignjen do božanske časti. Pred približno petsto leti se je znova pojavil v severovzhodni Indiji, tokrat kot Šri Krišna Čaitanya. Svojim učencem je naročil, naj nadaljujejo poslanstvo in razširjajo zavest Krišne ne glede na kasto, veroizpoved, nacionalnost, in učil petje svetih imen. Uvedel je duhovno in družbeno renesanso ter poučeval petje velike mantrine za osvoboditev: *Hare Krišna Hare Krišna Krišna Krišna Hare Hare* ...

Morda še tole. Krišnovci verjamejo v reinkarnacijo. Kdor je grešen, se ne more približati Bogu, zato se bhakte (božji služabniki) držijo načel svobode, ki po Vedanti tvorijo štiri stebre religije: usmiljenje (uživanje izključno nenasilne oziroma vegetarijanske hrane), strogot (odpoved uživanju poživil, kot so droge, alkohol, tobak, prava kava, pravi čaj), čistost (vzdržnost pri spolnih odnosih zunaj zakonske zveze, v okviru zakona pa samo za rojevanje otrok), resnicoljubnost (odpovedovanje igram na srečo).

Svojega prijaznega sogovornika nisem vprašal, ali prekrši katero od teh zapovedi.

Štefan L. Sobočan

MV
Radio Murški val

490 m
nadmorske
višine

Grmada –

najvišji vrh Slovenskih goric

Radio Murški val

94,6 MHz

zdaj tudi

105,7 MHz

Velikonočne
praznike vam
bo v Nedeljski
kuhinji ob
10.30 voščila
Pomurka leta
Marjeta Ciz.

ZDENEK BILY DIXIELAND BAND OSVAJA STARO IN MLADO

Pred dobrim letom je začela v naši pokrajini na pobudo jukeboksovca Boštjana Rousa delovati glasbena skupina, ki goji posebno zvrst glasbe – dixieland. Gre za ZDENEK BILY DIXIELAND BAND, ki igra predvsem glasbo dvajsetih let prejšnjega stoletja, glasbo, ki prihaja iz New Orleansa. Skupino sestavlja osem »muzičarov« z vseh vetrov: trobentač Zdenek Bily in basist Mojmir Wolf sta prišla zaradi »slovenskih lepote na dveh nogah« s Češke, pianist Zoran Repja, bobnar Jože Zadravec in harmonikar Riki Zadravec so tipični Veržejci, o katerih je pisal že Manko Golar, pozavnist Sašo Ozmec je v skupini najbolj zelen, ker je prišel zadnji, barve Prekmurja pa zastopata klarinetist Boštjan Rous in kitarist Iztok Rodež. Poleg dixieland standardov igrajo tudi nekaj slovenske glasbe, predelane v dixieland. Ker so ugotovili, da tudi v skupini brez ženske ne bo šlo, so k sodelovanju povabili pevko Matejo Horvat Zver iz Sela, ki prihaja iz znane beltinske glasbene družine. Mateja obvlada tudi narodnozabavno glasbo, saj že nekaj let prepeva pri Slovenskih muzikantih, poznamo pa jo tudi kot pevko soboškega Big Banda.

Skupina v teh dneh aktivno nastopa na levem in desnem bregu Mure. 15. marca se je predstavila v veržejski kulturni dvorani, minuli petek pa je zaigrala v restavraciji soboške Zvezde.

VIKTOR POPULARNOSTI V GLASBI BO LETOS MORDA PRISTAL ...

- v rokah lanskoletne dobitnice NUŠE DERENDE, ene najboljših slovenskih pevk, ki smo jo na letošnji Emi prvič spoznali tudi v vlogi voditeljice. Upamo, da ne zadnjič.

- v naročju SIMONE WEISS, ki bo kmalu drugič postala mamica in je zato za

nekaj časa glasbo postavila na stranski tir. Simona je bila za viktorja nominirana petkrat, dobila pa ga je leta 1998.

- ali pa v objemu skupine SIDDHARTA, ki se je prebila na prvo bojno črto slovenskega rocka z albumom Id in se uspešno obdržala z albumom Nord, ki je izpolnil vsa pričakovanja še tako zahtevnega glasbenega ušesa. Na fotografiji eden od članov Tomaž Rous, ki ima svoje korenine v Beluncih.

Na plesu mursko-morskovalovcev bo nastopil kot gost večera Davor Radolfi

Na glasbeni sceni je že dobrih 15 let. Kdo ne pozna njegovih uspešnic: Neka živim kako živim, Kad ustinu voliš ženo, Samo jednom se voli, Nočas oko tri, Na bačvama vina, Da života imam dva in mnogih drugih, ki jih je posnel s skupino Ritmo loco. Po rodu je Dalmatince iz Sutivana na otoku Braču, zdaj pa živi v hrvaški prestolnici. Veliko let je preživel v Italiji, kjer je študiral oblikovanje, in v Argentini, kjer je veliko njegovih sorodnikov. Čeprav ni ljubitelj festivalov, se je udeležil letošnje Dore, sicer pa ima zelo veliko platinastih in zlatih plošč.

Ansambel Štrk tudi letos med najboljšimi na festivalu Slovenska polka in valček 2002.

Člani ansambla Štrk zelo radi nastopajo po Prekmurju in Prekmurju, s še večjim veseljem pa se udeležujejo festivalov. To se jim je doslej večkrat obrestovalo, saj so osvojili že štiri zlate Orfejeve značke, pevka Vika Kolarič je prejela Korenovo plaketo za najboljši vokal na Ptujskem festivalu in še bi lahko naštevati. Lani so z valčkom Lahko noč moj mornar že preverili, kako je nastopiti na najbolj odmevnem in kakovostnem festivalu slovenske narodno-

zabavne glasbe SLOVENSKA POLKA IN VALČEK.

Čeprav so dobili veliko glasov gledalcev in poslušalcev nacionalne televizije ter radia, to ni zadoščalo za zmago. Ker vedo, da imajo Slovenke in Slovenci raje poskočne melodije, spomnimo se samo znanih Avsenikovih polk, ki so zaslovene po vsem svetu, so se odločili, da letos svojo priljubljenost preverijo s polko Nazdravimo prijatelji, avtorjev Edvina Fliserja, ki je poskrbel za glasbo, in Mire

Žveplan Ozvatič, ki je napisala besedilo. Omenjeni festival si boste lahko ogledali na prvem programu televizije Slovenija na velikončno soboto ob 20.00 in takrat tudi izkoristili možnost glasovanja za edine predstavnike naše pokrajine.

Kdo ve, morda bomo njihovo zmago lahko proslavili 6. aprila ob 20.00 na 5. tradicionalnem srečanju mursko-morskovalovcev v hotelu Termal v Moravskih Toplicah.

USTVARJAMO AVTOMOBILE.

RENAULT STORITEV

Paket, ki podmaže ...

Renaultovi paketi storitev so sestavljeni iz originalnih Renaultovih nadomestnih delov in najkakovostnejših storitev Renaultovih servisov. Njihova prednost je preglednost, saj je paketna cena določena vnaprej in tako omogoča popoln nadzor nad storitvijo. V prvem letošnjem paketu vam ponujamo menjavo olja Elf Prestigrade TS 15W40 in oljnega filtra že od 9.530 SIT*.

Pred menjavo olja nudimo v poučeni prodajno-servisni mreži Renault tudi brezplačen pregled kontrolnih točk.

Renaultov nasvet:
Za vožnjo v normalnih pogojih po cestah uporabljajte olje Elf Prestigrade TS 15W40. Za mestno vožnjo s pogostimi zastoji in ponovljenimi vzgiji je še posebej primerno olje Elf Competition ST 10W40. Za športno vožnjo v visokih obratih ter predvsem za dCi motorje priporočamo olje Elf Excellium 5W40.

Profesionalna storitev za vaš avto – paketi storitev Renault.
www.renault.si wap.renault.si

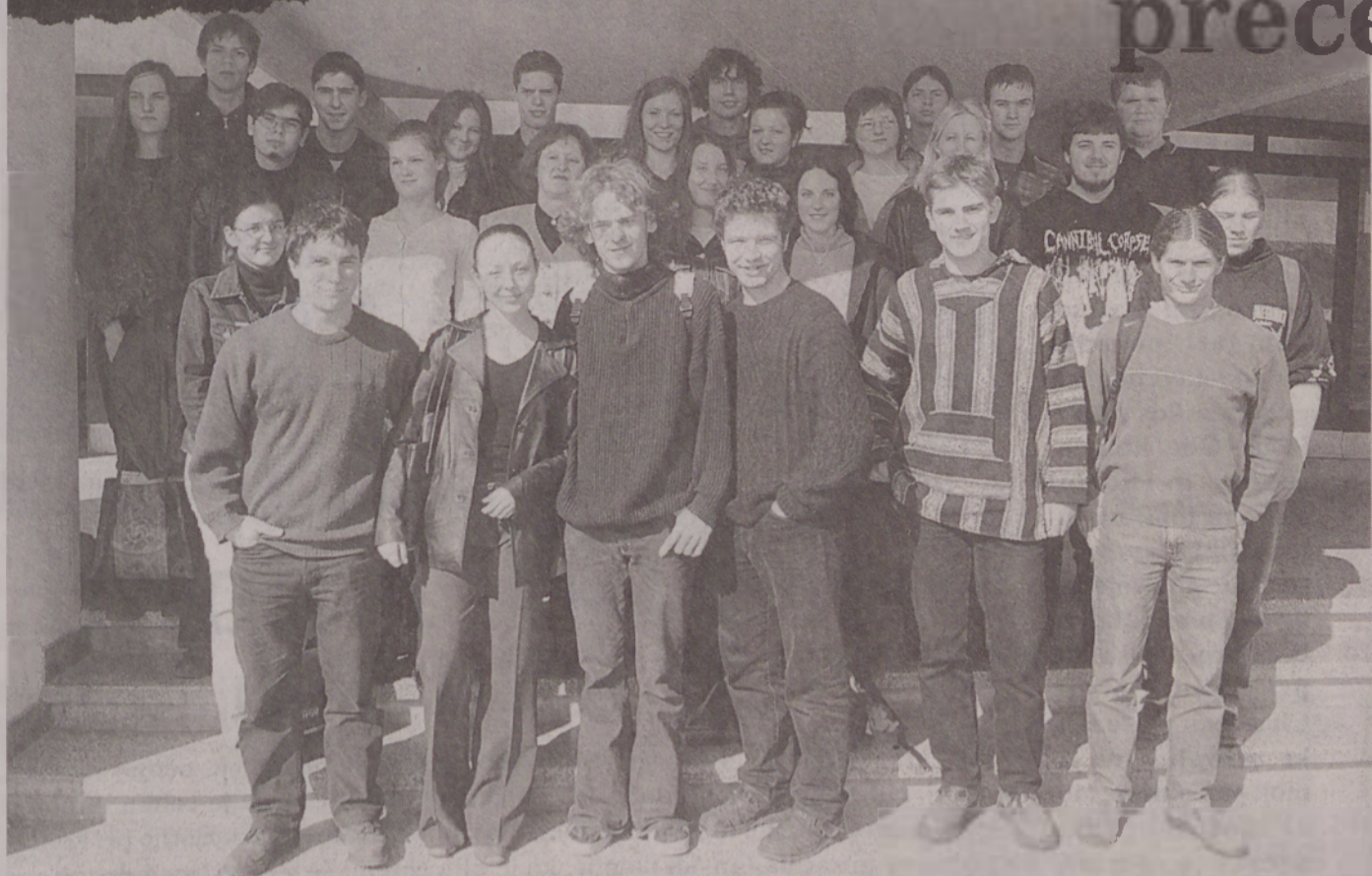
*cena vključuje 4l olja Elf Prestigrade TS 15W40, originalen oljni filter, podložko in storitev menjava. Cena vključuje DDV in velja do spremembe cenika.

... motor vašega avtomobila.

To smo mi:

4. b Gimnazija M. Sobota

Doživeli smo
precej preobratov

Na sliki smo: Albert Malej, Maja Balazic, Sebastijan Belak, Aleš Benko, Danijel Berden, Aleksander Gabor, Doris Gumilar, Bojan Zdravec, Tomaž Ržen, Janez Vütek, Boris Lainšček, Marko Bunderla, Marjan Kelenc, Stanko Mencigar, Nina Mencigar, Doroteja Smej, Natalija Rous, Maja Durič, Jasna Donko, Nada Pajtlar, Suzana Pisnik, Dominik Kovač, Aleksander Kisilak, Adrijana Fujs, Karmen Semler, Primož Gašper in prof. Dobrila Kur. Na sliki manjkajo: Mojca Grah, Matej Zalig, Ksenija Flegar, Martina Žilavec. Foto: Nataša Juhnov

Ni dvakrat istega dne ... ostane le spomin na trenutke gimnazijskih dni. V času gimnazije smo doživeli veliko lepega, neponovljivega, včasih smo zaužili preveč lepih trenutkov. Potem pa je bilo precej slabih dni, predvsem v času kontrol in spraševanj v obdobjih pred konferencami. A vse slabo pozabimo in si zapomnimo le najlepše trenutke, nas in soboške gimnazije. Čas je prinesel svoje, da smo odpotovali na maturantski izlet v Španijo, kjer smo tistih nekaj dni preživeli vstran od naših staršev popolno brezskrben čas. 12. januarja 2002 pa je prišel za nas - 4. b - dolgo pričakovani dogodek, maturantski ples. Priprave nanj so bile hude, še posebno za dekleta. Bil je večer, ko smo ponosno zaplesali v korakih četvorke in drugih plesov pred našimi starši in profesorji. Ob vsem se moramo zahvaliti naši cenjeni razredničarki profesorici Dobrili Kur, ki nam je vsa štiri leta stala ob strani, se za nas zavzemala ter nam ponudila oporo pri angleškem jeziku. Zahvaliti se moramo vsem profesorjem, ki so nas poučevali, in plesnemu učitelju. V teh štirih letih smo doživeli precej preobratov, ki so zaznamovali naše življenje, in že se bliža matura. To je bil že naš cilj, ko smo se vpisali v gimnazijo. Ker pa se temu cilju približujemo, se moramo zanj trdo potruditi, eni bolj, drugi manj. Vsi pa po tihem upamo, da bodo naši rezultati mature zadovoljivi ter se bomo lahko vpisali na zelene fakultete. Šele potem pridejo leta, za katera pravijo, da so najlepša. To bomo še videli! Prišla bodo leta, ko se bomo vsi skupaj spet srečali, toda verjetno ne vsi. Takrat bomo polni doživetij in skupaj bomo obujali nostalgijo na dobra stara gimnazijska leta.

Vaše pesmi

Z domišljijo se lahko
dobro oblečešNori na dobre
»firme«

Zašel je

Ekstazi jemal
je le za zabavo,
travo kadil,
da frajer bi bil,
alkohol je pil,
da skrbi bi pozabil.
Je nekoč ugotovil,
da brez droge
ni mu življenja.
Zavedel se je,
da zašel je
in da od drog
odvisen postal je.

Sendi

Moja smrt

Čuti se potres na tleh,
vidi zdaj se strah v očeh,
že se pripravljajo, že hitijo
že se na nebu oblaki delijo.

Opirajo vrata, zapirajo njo
v črni njen domek, bi rekli lahko.
Pevci že žalostno pesem pojo,
pogrebci nje črno pa krsto neso.

Solza prikaže se v ljudsko oko
mati zajoka, žaluje glasno,
oče otožno in mirno stoji,
brat samo gleda in se smeji.

Žalostna pesem trobente doni:
»Nič ne žaluj, ker kriva si ti!
Ti si začela, ti si to zlo,
da nedolžni ljudje za tebe
umro!«

Sangrija

Prazna ulica

Tebi sem verjela,
s teboj sedaj živim,
toda pridejo trenutki,
ko ne najdem poti,
ne vem, kje si,
iščem te po ulici,
tam te ni,
kje se skrivaš mi.

Manuela S.

»Mama, želim samo te hlače in nobenih drugih!« je vztrajal Simon. »Pa glej, v trgovini čez cesto imajo povsem enake hlače, le da so veliko cenejše.« vztraja mama pri pogajanjih. Takšen dialog marsikomu ni tuj. Kar se oblačenja tiče, so starši in mladi prav gotovo na dveh popolnoma različnih svetovih. Starši velikokrat ne morejo razumeti, zakaj je tako pomembno, da je na majici njihovega otroka s petmilimetrskimi črkami ime kakšne imenitne znamke. Nekateri starši so pri tem bolj razumni, drugi manj, dobro je, če je vsaj eden. Mladi pa že itak vedo, koga si morajo izbrati za nakup obleke. Če si oblečen po pravilih, ki jih postavijo vrstniki, te sprejmejo in vključijo v družbo, če ne pa ne. Kdo pa si želi biti izoliran v najbolj občutljivih letih. Z obleko se kaže tudi, h kateri skupini pripadaš ali h komu ne pripadaš. Da mladi ne bi bili izobčeni, pritiskajo na starše, naj jim kupijo obleke kakšne blagovne znamke, čeprav njihov družinski proračun tega ne prenese. O tem, kako pomembne so blagovne znamke in kako pomembno je, kako si oblečen, smo se pogovarjali s Črtom Lovrenčičem, Katjo Ternar, Niko Horvat in Katjo Šlihthuber, učenci devetega razreda Osnovne šole II v M. Soboti.

Ali je res tako pomembno, v kakšne blagovne znamke ali firme se oblačijo mladi?

Katja Š.: Meni to ni pomembno, vseeno mi je, kakšna znamka je.

Katja T.: Ko si zbiraš prijatelja, res ni pomembno, kakšna znamka je. Drugače pa mladi veliko damo na znamke.

Nika: Radi imamo znamke, ki imajo dobre kavbojke in ki ti dobro pristojijo.

Črt: In predvsem tiste, ki so popularne.

Katja Š.: Pomembno je, da se v obleki dobro počutiš.

Črt: Tudi cena mora biti primerna. Včasih vidiš full dobre hlače, ampak če je cena nizka, misliš, da so bolj tako tako. Na cenejše ne padam.

Na kakšne pa potem padajo starši?

Črt: Na cenejše.

Nika: Čisto vseeno je, koliko stanejo, dobre so, če so ti všeč in ti dobro pristajajo in se dobro počutiš.

Katja T.: Starši vedno ne zmorejo in včasih kdo hoče, da bi imel vsak teden kaj novega.

Katja Š.: Velikokrat pa se ne splača kupiti drage obleke, saj rasemo pa tudi uniči se hitro. Ne glede na znamko.

Kako pa mladi gledate, če je kdo drugače oblečen?

Katja Š.: Nekateri te gledajo postrani, če nimaš oblečene znamke.

Katja T.: Ja, nekateri so na primer takšni. Pridejo v kakšno trgovino z imenom in pravijo, jaz pa si bom tukaj nekaj izbral, ker je to pač trgovina z imenom.

Črt: Ampak če kupuješ samo v eni trgovini, si izoliran in zelo zelo ozko usmerjen.

Nika: Na šoli imamo nekaj ljudi, ki imajo res svoj poseben stil - nosijo vse samo v barvah zastave ZDA, na primer.

Katja Š.: Tistih, za katere vemo, da doma nimajo denarja, ne gledamo po strani. Mnogi pa imajo denar, a se bolj slabo oblačijo, takrat pa si tudi mislimo svoje.

Nika: Ampak če se on v tem dobro počuti in če mu pristoji, naj to nosi.

Komu pa je moda pomembnejša, fantom ali dekletom?

Nika: Niso samo dekleta tista, tudi fantje veliko dajo na obleko.

Od leve proti desni Katja Š., Nika H., Katja T. in Črt L.

Katja T.: Eni so raperji, eni so skaterji, čefurji ... in tako se oblačijo.

Črt: Jaz najbolj padam na dobre kavbojke.

Katja Š.: Ja, različno je, če fant pride lepo oblečen ali pa v raztrgani trenirki. Že bolj pogledaš tistega, ki je boljše oblečen.

Katja T.: Če nekoga ne poznaš, najprej pogledaš videz, šele potem drugo. Če ga poznaš od prej, pa ne boš več tako gledal, kako je oblečen.

Katja Š.: Po obleki ga sodiš, kakšen je. Čeprav to ni vedno najbolj prav. Morda si doma ne morejo privoščiti, ti pa narobe presodiš.

Če kupiš firmo, je to tudi pogoj, da je kakovostno!

Črt: V kakšni navadni trgovini lahko dobiš hlače, ki so prav tako dobre. Včasih pa je cena odvisna tudi od velikosti napisa. Firma naredi svojo ceno.

Katja T.: Vse, dodatki, torbice, pasovi ..., vse je veliko dražje, če je od kakšne firme.

Kako pa fantje gledate na dekleta glede oblačenja?

Črt: Tudi radi pogledamo dekleta. Pa ... gledamo na splošno vse. Pomembno je, da se lepo oblači. Obleka naredi prvi vtis.

Katja Š.: Če imaš domišljijo, se tudi lahko zelo dobro oblečeš.

Je kdo na šoli, ki prinaša novo modo. Če je on tako oblečen, je to moderno?

Vsi skupaj: Ne!

Črt: Vsaka modna muha traja nekaj časa.

Nika: To se ne spreminja čez noč, skoraj vse leto se kaj obdrži. Kaj je trenutno najbolj »in«?

Dekleta: Hlače na trapez.

Nika: Stisnjene majčke!

Katja T.: Zdaj, ko bo spomlad, bodo bolj spomladanske, žive barve.

Katja Š.: Žal pa si barv ne upamo nositi preveč.

Črt: Morajo biti široke hlače. Pasovi, pasovi, pasovi ... bolj tanki morajo biti in visijo dol. Pa kakšne majice.

Nika: Dekletom je všeč, če so s kapuco.

A. Nana
Rituper Rodež

Vse mlade vabimo, da nam pišete, o čem si želite brati, postavljajte nam vprašanja, pišite nam o vsem, kar vam pade na pamet, lahko komu posvetite pesem ali pa nam sporočite, če ste se zaljubili. Naš naslov je Na sceni, Vestnik, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po elektronski pošti: Nasceni@hotmail.com.

Stran uredila:
A. Nana Rituper Rodež

Pripnite pasove, vračam se!

Tako je najavila svojo vrnitev Celine Dion (33), francosko-kanadska pevkica, ki se je marca 1999, ko ji je umrl mož, povsem umaknila iz javnosti.

Zdaj se je, z novim soprogom Patricom (61), pojavila na podelitvi nagrad gramy v Los Angelesu. -Oba Renėja, soproga in leto dni star sin (oba na fotografiji), sta zdrava in vsak po svoje morda pomagala, da bom uspešnejša kot prej. Sinu Renēju Charlesu pa se lahko zahvalim, da so moji šansonci na novi zgoščenki tako dobri,« je samozavestno izjavila Celin.

Tudi strokovnjaki so navdušeni nad novim albumom, za katerega pravijo, da je na njem vsaj ena pesem, ki bo postala svetovni hit. Ob vsem tem je Celine podpisala letno pogodbo s Caesars Palace v Los Angelesu, kjer bo pela petkrat na teden. Letno ji bo to prineslo 345 milijonov evrov.

Naomi, ribe in nova ljubezen

Fotografija je hitro obsla svet. Kako tudi ne, saj je posnetek, očitno narejen skrivaj, marsikaj postavil na glavo. Med drugim tudi to, da je velika ljubezen med Naomi Campbell in producentom Flavio Briatorejem verjetno pri koncu. Zgodba se je začela lansko poletje, ko je bila Naomi še v krizi (med drugim se je odvajala tudi od drog). Na nekem sprejemu v Monte Carlu se je nekoliko preveč družila s pevcem rappa Seanom Combsom alias P. Diddyjem, čeprav je prišla na prireditev z zaročencem Flavio. Na posnetku - narejen je bil pred dnevi - jo vidimo, kako z Diddyjem zapuščata neko ribjo restavracijo v Santa Monici. Tudi oba varnostnika nista opazila dobro skritega fotografa.

Spremenil bo imidž

Vse kaže, da bo znani nemški moderator Thomas Gotschalk kmalu spremenil svoj videz. »Kdo pa pravi, da mora imeti Thomas vse življenje mladosten videz. Predvsem bo videti resnejši in njegovi dolgi lasje morajo izginiti z njegove glave. Tudi njegova ekstravaganca je vprašljiva,« je izjavil njegov menedžer Franck Geissler. Thomas je bil še nedolgo od tega moderator št. ena. Po zadnjih raziskavah pa je padel na četrto mesto, zato razmišljanje o spremembi videza ni modna muha.

Nežnost pod palmami

Ljubezen je od pamtiveka pisala nežne zgodbe, če so pri tem sodelovale princeske, pa toliko bolj. V objemu rahlo bradatega fanta vidimo norveško princesko Märtho Louise. V španskem letoviškem mestu Cadiz se ob zgodnjem spomladanskem soncu s svojim izvoljencem pripravlja na medene tedne, ki naj bi se začeli 24. maja. Märtha se je odpovedala nazivu kraljevsko visočanstvo, da se bo lahko poročila z navadnim meščanom. Izvoljencu je ime Ari Behn, ukvarja pa se s pisanjem.

Deklica meseca ...

spet prihaja z vzhoda. Anka Romensky je pred desetimi leti s starši emigrirala iz Ukrajine v ZDA. Tam v teh dneh si je izborila ameriško dečko. Pri 24 letih se nima rednega fanta. Pravi, da enostavno še ni našla pravega. So jo morda med bralci Pen našel pravi, ki bo ustrezal 180 cm visoki in 50 kg težji lepotic!

Nov poklic

Potem ko je Claudia Schiffer zaslužila milijone na modnih pistah, se je odločila, da se preveri še na filmskem traku. V Nemčiji je že posnela film z Borisom Beckerjem, v Ameriki pa z Benom Stillerm. Zdaj so se uresničile njene sanje: začela je snemati televizijsko nadaljevanko, v kateri bo igrala odvetnico. Nadaljevanka naj bi bila neke vrste konkurenca Ally McBeal. V glavnem bi naj Claudia moškim mešala pamet. Posnetek iz prve nadaljevanke: Claudia in Thomas Gibson, ki sodeluje kot gost le na začetku serije.

Nagradna križanka

		AVTOR: STEFAN KAJONJAK	ITER: MOTORNI ČOLN	PRISTAJIŠČA: RASIZMA	OKRAJINA: V ZAHODNI ŠPANJI	HEZNAMEC	MORSKI: SESALEC	KRMA ZA: KONJE	RAZMOČENA: PRST	DRŽAVNA: PRAVNICA	STAR IZRAZ: ZA VRV	ITALJANSKI: IGRALEC (MASSIMO)	TOPE: KUNTMER						
		ZNAČILNOST: GRENKOBNEGA	"UMETNI": LASJE																
		HRVAŠKI: OTOK PRI ZADRU				GLEDALIŠČE: UMETNO USTVARJENI DVOJNIK		SLOVENSKA: TISKOVNA AGENCIJA				ASTAT: NEMSKI PISATELJ (ERNST M.)			SLIKARSKA: TEHNIKA				
		NAŠ SLIKAR: (ALBERT) RUSKI VELETOK														SRSKI: SLIKAR (MILOŠ)	ML. VL. ...	ZASTAVA: 750	NEKDANJI: ŠPANSKI KOLESAR (LOUIS)
VESTNIK	FANT	STARA MEZOPOTAMSKA DRŽAVA	DENARNICA ZA DROBIŽ SODRONIK PO OČETOVNI STRANI						CELICA NOSILKA BARVE POKRIVALO										
AMERIŠKA PISATELJICA BUCK																			
SLOVENSKA IGRALKA																			
JAPONSKI POZDRAVNI VZKLIK																			
GLAVNO MESTO JORDANIJE																			
VESTNIK	KRAJ Z NAVPIČNO STRMINO	SOL TITAN KISLINE JUŽNOM RASTLINSKI STRUP																	
PLAVALNI KLUB																			
NAŠA PEVKA (ANJA)																			
VEK. OBDOBJE																			
SKUPINA FRANCOSKIH PESNIKOV V 19. STOLETJU																			
MORSKA DEKLICA																			
VLADAR Z NEOMEJENO OBLASTJO																			

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE 14. 2. 2002:

SKISANOST, MULOVODEC, AROMATIK, MLIN, LACAN, NITRAT, RAČE, CENTRALA, SRBI, ALA, OKINAVA, ŠTIRAK, SMO-DNIK, RIN, PENINA, STAROSTNICA, OPAL, TONALIT, LENTI, ČAR, TAGORE, AVLA, PIA, ETA, ZA, AKORD, CESAR, LARISTAN, SEZAM, AMERICIJ, ODSEV, ANI, UKMAR, EHIDNA, KANT, LOBELIJA, BOROVO, MAURER, ARAD, RASTER, DEBI, KRIPS, MORATIN, ENARE, ODSTA-VEK, AGAMIJA, KONAK, JIG, TORA

Izžrebanci Vestnikove nagradne križanke:

- 1. NAGRADA V VREDNOSTI 10.000 SIT:**
Ciril Casar, Bodonci 19a, 9265 Bodonci
- 2. NAGRADA - knjiga BOUG ŽEGNJAJ:**
Alenka Dervarič, Vrtna 6, 9232 Črenšovci
- 3. - 7. PRAKTIČNE NAGRADE:**
Mitja Mauko, Mahovci 6a, 9253 Apače
Jan Vaupotič, Babinci 10, 9240 Ljutomer
Rok Lainšček, Dolenci 79, 0204 Šalovci
Robert Vöröš, Kolodvorska 29a, 9220 Lendava
Andreja Baranja, Šerčerjevo naselje 34, 9000 M. S.

14. 2. 2002

Nagradencem čestitamo. Potrčila za nagrade bodo prejeli po pošti.

Pénova nagradna križanka

Razpis

Rešitev Pérove nagradne križanke pošljite na Uredništvo Vestnika, Ul. arh. Novaka 13, s pripisom Pénova nagradna križanka do vključno petka, 5. aprila 2002. Sodelovanje pri reševanju križanke je tajno, zato ne priporočamo, da o tem govorite naokrog. Tisti, ki bodo križanko pravilno rešili, imajo možnost, da bodo izžrebani za eno od petih nagrad: 1. Nagrada v vrednosti 10.000 SIT 2. Kuharska knjiga Boug žegnaj, 3. Čestitka na radiu Murški val, 4. Vestnikova majica, 5. Vestnikovi copati. Tako, zdaj pa na delo in čim manj besed o tem.

Možje v črnem

V poznem srednjem veku (od 13. do 15. stoletja) so se pojavili štedilniki, kamini in lončene peči. Ker so se zaradi kurjenja v njih pojavljali požari, so mestne oblasti izdelale tako imenovane požarne oziroma gradbene rede.

»V naše kraje so prišli prvi dimnikarji iz Italije. Bili so potujoči dimnikarji. Po prvi svetovni vojni so dimnikarjem določili okoliše, da bi tako zagotovili opravljanje dimnikarskih storitev vseh območjih. Dimnikarji so bili obrtniki. Po drugi svetovni vojni je oblast spodbujala združevanje obrtnikov dimnikarske stroke in tako so ustanovili leta 1961. leta v Beltincih pod-

jetje Dimnikar,« nam je povedal sedanji direktor podjetja Kamin Beltinci Stanko Lipič.

Podjetje Dimnikar je delovalo do 1991. leta, ko so ustanovili na območju Pomurja šest novih dimnikarskih podjetij in eno od njih je Kamin. Zaposluje pet delavcev, delovno območje pa je celotna beltinska občina in trije kraji v moravskotopoljski občini.

Delo dimnikarjev je danes drugačno kot nekoč, saj deluje na področju varstva okolja, požarne varnosti, zdravstvenega varstva in splošne varnosti. Dimnikarji oziroma njihova podjetja zagotavljajo vso oskrbo kurilnih, dimnovodnih

in prežračevalnih naprav, mehansko čiščenje, kemično čiščenje, izžiganje katranski oblog, občasne meritve emisij kurilnih naprav itd.

Nekoč so hodili dimnikarji naokrog peš, večkrat prespali na terenu, seveda ne v belih posteljah, ampak v manj snažnih prostorih ... Zdaj se vozijo z mopedi, avtomobili ... Tudi higiena se je »dvignila«, saj se po končanem delavniku oprhajo v kopalnici podjetja, tako da prihajajo na delo in domov v civilni obleki.

Kot vsak poklic, je tudi dimnikarski vreden vsega spoštovanja. Dimnikarji, o katerih sicer krožijo takšne in drugačne zgodbe (le o

katerem poklicu pa ne!), so na splošno priljubljeni, saj so ljudje prepričani, da prinašajo srečo. Saj jo! S tem, ko očistijo peči, kamine, dimniške cevi, dimnike ... je poskrbljeno, ne le da bolje gori (kurišča) in bolje vleče (cevi, dimniki), ampak s čiščenjem preprečijo, da se saje ne bi vnele. Med čiščenjem uredijo tudi kaj drugega, kar prispeva k preprečitvi požara, ali pa nas opozorijo na določene pomanjkljivosti, ki pa so lahko usodne, če jih ne odpravimo (razmajan dimnik na primer).

V Pomurju dimnikarjev sreči ne primanjkuje. Še več: pomurski dimnikarji so očitno dobrodošli tudi na drugih slovenskih območjih. Se pa utegne zgoditi, da bomo kdaj pozneje tudi pri nas ostali brez dimnikarjev. Je med osmošolci kdo, ki bi sklenil vajensko pogodbo

za učenje dimnikarja. Stavim, da ne.

Sedaj pa še beseda dve o širih možeh v črnem, ki jih vidite na fotografiji. To so »lourashi« (lahko tudi »ro-raši«) beltinskega Kamina. Mihael Pozdrec, Janez Sluga, Jožef Kocet in Miro Kramar. Ujel sem jih med

krajšim postankom in z njimi malo poklepetal. Po njihovem nasmehu lahko presodite, da so z življenjem, delom in odnosi s strankami (in najbrž tudi plačo) še kar zadovoljni.

Jože Žerdin

Edo Ovsenjak s Šafarskega

– grofov vnuk

Bralci Péna se predstavljajo

No, pa imam, ker ne morem biti tiho! Večkrat se namreč oglašam po Murskem valu, zlasti v humoristični oddaji Ventil. zdaj pa naj se odkrijem še v tej Penovi rubriki? Moram priznati, da imam malo treme, vendar kar bo, bo. Saj imam končno ob sebi pomoč Penovega sodelavca, in ker sem reden bralec Vestnika, vem, kako to gre.

Dvanajstkrat selitev, tri osnovne šole

Rodil sem se pred triinpetdesetimi leti v Banfiju. Ko sem bil že nekoliko večji, sem zvedel, da je bil moj oče nezakonski sin štrigovskega grofa Fodrocija. Torej sem jaz grofov vnuk. Življenje naše družine pa je bilo vse prej kot grofovsko. Starši so si služili kruh večinoma z viničarskim delom in kar dvanajstkrat smo se selili iz zidanice v zidanico, dokler si nismo našli stalnega doma na Šafarskem. Prvi razred osnovne šole sem obiskoval v Željezni Gori, potem sem hodil do 4. razreda v štrigovsko šolo, zadnje tri razrede pa sem končal na OŠ Razkrižje. Tukaj mi je delala velike preglavice dvojina, pri nemščini in srbohrvaškem jeziku pa sem bil za druge učence doktor. Pri vojakih v Beogradu sem ponosno govoril,

- Obiskoval tri osnovne šole

- Z družino se je dvanajstkrat selil

- Najbolje se mu je godilo pri grofu v Švici

- Za upokojenca premrad, za delo prestar

- Ventilovec Murskega vala in zvest bralec Vestnika s Penon

Tale fotografija je nastala pred petdesetimi leti, ko sem bil star dve leti in me je starejša sestra Irena povabila nabirat rožice.

Med sodi v grofovi kleti in pred vinogradom z njegovimi konji, ki so me imeli radi.

da sem Slovenec, pa so mi rekli, da to ni mogoče, ker sem dobro govoril srbohrvaščino.

Ostal bi v Švici, toda ...

Želel sem postati telefonski mehanik, zato sem se po osnovni šoli vpisal v Elektrogospodarski center Maribor. Dve leti mi je šlo, potem pa so prišle težave. Redno šolo sem zapustil in »študiral« (opravljal izpite) izredno v Ljubljani, kjer sem si tudi pridobil spričovalo za telefonskega mehanika. Moja prva zaposlitev pa je bila sicer eno leto pri »buraših« vodnogospodarskega podjetja. Nato sem končno uspel dobiti zeleno službo pri Pošti M. Sobota, kjer pa sem delal le okrog tri leta, kajti ponudila se mi je priložnost zaposlitve v Švici z dosti boljšo plačo. Tam je že bil tudi moj oče. Prevzel sem skrb za vinograd in klet na posestvu grofa Van den Salissa. Imel sem zares dobro plačo in končno sem tudi sam postal gospod. Verjetno bi bil tam še danes, če se ne bi tako močno navezal na domačinko Alenko, s katero sva se vzela, dobila sina Roberta in načrtovala, da si bova zgradila svojo hišo. Po petih letih dela v Švici sem se vrnil domov in si poiskal službo pri Proizvodno-gradbenem podjetju Ljutomer, kjer sem delal kot strojnik gradbene mehanizacije do slovenske osamosvojitve, ko so me odpustili, ker je zašlo podjetje v precejšnje težave. Od takrat sem brez službe in večino časa prebijem doma. Imam zdravstvene probleme, predvsem s koleno, toda pravijo mi, da sem za upokojenca premrad. Jaz pa ugotavljam, da sem prestar in »iztrošen« za službo.

kadim, »premało« pijem (ha, ha, ha) in včasih se malo prehitro zapeljem z avtomobilom po cesti, tako da me »dobijo na radar«. Žal se s kolesom ne morem peljati, ker me, kot sem že omenil, preveč bolijo kolena. Tako seveda ne morem teči, če bi me kdo »lovil«. Upam, da se nisem zameril nekemu kmetu in veterinarju, za katera pripovedujem, da sta na poseben način preverjala brejost krave. Veterinar je velel kmetu, naj odpre kravi gobec, on pa da bo pogledal od zadaj, kako je kaj. Če bo videl skozi, potem ni nič. To je seveda samo šala in Edo ali Edek ali Edi ali Edvard, kot ga kličejo, jih zna stresati kar iz rokava.

Tako velik pa sem bil, ko sem se pridružil očetu v Švici.

Na naši trgatvi sem dolgo nosil puto, zdaj pa sem lahko šef.

Moja današnja, najnovejša podoba. Ker me bolijo kolena, najraje sedim v domači kuhinji in berem.

Moje dobre in slabe in strani

Če vas zanima, katere so moje dobre strani, lahko vsekakor omenim, da imam rad in spoštujem svoje domače. Še nikoli se nisem z nikomer tako sprl, da bi me tožil. Če se le da, rajši obrnem zadevo na šalo. Najbrž si lahko štejem v čast tudi to, da znam vse postoriti v vinogradu in da sem od leta 1966 član (pridobil sem si že naziv podčastnik) Gasilskega društva Razkrižje. Tudi skuhati znam marsikaj, če je potrebno.

Ni mi nerodno govoriti tudi o mojih slabih straneh, saj marsikdo ve zanje. Torej: preveč

Jožef G. Bistriški

Frida in Alojz

Ovekovčili smo ju kmalu potem, ko je Frida, natararica v lokalu Bistrica, obesila na steno veliko srce in pred pričami izjavila, da ga je naredila v glavnem sama za svojega Alojza. On je bil na to seveda zelo ponosen. Kot poročajo nekateri viri, oba zdaj nemirno pričakujeta, da bi postala babica in dedek, za kar naj bi poskrbel njun sin Lojzek.